

Tuberculose Pictogrammenmap

Werkinstrument voor zorgverleners
ter ondersteuning van de communicatie
tijdens de tuberculoseconsultatie

Copyright © VRGT, 2015

Deze uitgave werd ontwikkeld door Lien Dierickx in opdracht van de Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding met de steun van het Agentschap Zorg en Gezondheid.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd noch openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de VRGT.

Een aantal van de pictogrammen zijn afgeleid van de pictogrammen van Sclera. Auteursnamen kan u terugvinden via www.sclera.be.

Voor verdere informatie kan u terecht bij V.U. Sandrina Schol, Algemeen directeur VRGT, Eendrachtstraat 56, te 1050 Brussel.

www.vrgt.be – e-mail: info@vrgt.be

tel.: 02 510 60 90 – fax: 02 511 46 14

In België bereiken we de eliminatiefase van tuberculose. Wereldwijd daarentegen is er in veel landen nog steeds sprake van een epidemie. Met de opkomst van resistente bacteriën blijft tuberculose een ziekte waarbij waakzaamheid geboden is.

Wanneer anderstalige nieuwkomers in Vlaanderen toekomen wordt hen een kosteloos gezondheidstoezicht aangeboden. Indien tuberculose wordt vastgesteld, zetten verpleegkundigen van de VRGT en van het Agentschap Zorg en Gezondheid zich in om het genezingsproces zo goed mogelijk te begeleiden.

De communicatie hierbij loopt vaak stroef en de behoefte aan taalondersteuning is groot. Dit was voor de VRGT de aanleiding om een duurzaam communicatief ondersteuningsmiddel te ontwikkelen, dat passend is voor het specifieke karakter van de tuberculoseconsultatie.

De pictogrammenmap is logisch opgebouwd met onderverdelingen volgens 'consultatieniveau': Intake & Onthaal, Informeren over tuberculose, Behandelen & Opvolgen, Opsporen, Preventie & Bescherming. Sommige pictogrammen kunnen echter los van het niveau naar eigen goeddunken ingezet en gecombineerd worden tijdens elke fase van de consultatie.

Er werd gekozen voor een ringmap zodat de pictogrammen kunnen uitgenomen, herschikt of aangevuld worden. Een eigen rangschikking maken is mogelijk of eigen beelden kunnen toegevoegd worden.

De pictogrammen worden ook verduidelijkt in de drie talen die het meest gesproken worden tijdens de consultatie: Nederlands, Frans en Engels. Een belangrijke opmerking die moet worden gemaakt is dat de pictogrammen geenszins de volledige communicatie met de patiënt vervangen. Het inschakelen van pictogrammen kan gebeuren in 'samenspraak' met vertaling, lichaamstaal, gebarentaal en/of de ondersteuning van een tolk.

Leren werken met de pictogrammen vereist een empathische houding naar de patiënt en daarnaast een tijdsinvestering. We raden aan om vooraf te overdenken bij wie of wanneer u de pictogrammen wenst aan te wenden en vooral om er vooraf mee te oefenen.

In elk geval hopen wij van harte dat deze pictogrammenmap u helpt in de begeleiding van uw anderstalige patiënt.

INHOUD

TBC – pictogrammen

Visuele ondersteuning bij de tuberculose-consultatie van anderstalige patiënten voor medewerkers van de VRGT en het Agentschap Zorg & Gezondheid

1 INTAKE & ONTHAAL

Personen		Documenten	
1	 VRGT	8	 Documenten - geen documenten
2	 Tuberculose verpleegkundige	9	 - Ziekenkas - OCMW - Geen documenten
3	 Huisarts	10	 Niet betalen, geen geld nodig, gratis
4	 Longarts	11	 Ziekenkas klevertje
5	 Wachtkamer, beurt afwachten		
6	 Telefoon		
7	 Tolk		

2 INFORMEREN OVER TUBERCULOSE

De ziekte	Besmettelijkheid	Symptomen
<p>1 Bacteriën in druppel speeksel</p>	<p>5 Gevaar: besmettelijke persoon</p>	<p>11 Geen appetijt</p>
<p>2 Bacteriën onder microscoop, bacteriologisch onderzoek</p>	<p>6 Veilig: gezonde persoon</p>	<p>12 Aanhoudend hoesten (meer dan drie weken)</p>
<p>3 Tuberculose infectie in de longen</p>	<p>7 Gevaar: besmettelijke persoon moet een mondmasker dragen</p>	<p>13 Koorts</p>
<p>4 Gevaar: tuberculose verspreidt zich uit de longen</p>	<p>8 Gevaar: besmettelijke persoon in bed</p>	<p>14 Moe</p>
	<p>9 Gevaar: besmetting</p>	<p>15 Nachtzweeten</p>
	<p>10 Gevaar: hoesten met druppels verspreidt de bacterie, is besmettelijk</p>	<p>16 Gewichtsverlies, vermageren</p>

3 BEHANDELEN & OPVOLGEN

Medicatie nemen		Medicatie onthouden	Bijwerkingen		
1	 Niet ontbijten, nuchter zijn	6	 Je moet alle dagen pillen nemen	13	 Bijwerking: geelzucht, gele huid
2	 Niet eten	7	 Neem pillen op ...	14	 Bijwerking: jeuk
3	 Geen alcohol	8	 Gevaar: pillen niet goed ingenomen	15	 Bijwerking: misselijk, overgeven
4	 Veilig: bacterie afname	9	 Veilig: pillen goed genomen	16	 Bijwerking: rillingen
5	 Gevaar: bacterie toename, vermenigvuldiging	10	 Onthoud dat je alle dagen pillen moet nemen	17	 Bijwerking Rifadine: rode tranen
		11	 Ben je je pillen vergeten!?	18	 Bijwerking Rifadine: rode urine
		Medicatieschema			
		12			

4 OPSPOREN

Contactonderzoek		RX-ruimte			
1	 Contactonderzoek	6	 Bovenkledij uitdoen	12	 Niet bewegen
2	 Besmettelijke persoon opsporen	7	 Onderhemd is toegestaan	13	 Pas op: haar omhoog doen
3	 De eerste ring van contacten opsporen, frequente contacten (een paar keer per dag)	8	 Geen ketting	14	 Verboden voor kinderen tot 5 jaar
4	 De tweede ring van contacten opsporen, minder frequente contacten (een paar keer per week)	9	 Geen bh	15	 Verboden voor zwangere vrouwen
5	 De derde ring van contacten opsporen, occasionele contacten (een paar keer per maand)	10	 RX onderzoek	16	 Zwangere vrouw
		11	 Diep inademen en adem inhouden		

4 OPSPOREN

Tuberculine huid test (THT)

1	 Neem je kind op de schoot	7	 Wachten tot ...
2	 Doe je mouw omhoog	8	 Ik zal de verharding meten
3	 THT spuitje		
4	 Na de injectie is het normaal dat er een blaasje ontstaat		
5	 Plaats van injectie niet krabben		
6	 Geen pleister of zalf aanbrengen op de plaats van injectie		

5 PREVENTIE & BESCHERMING

6 EXTRA

Persoonlijke bescherming

Hoesthygiëne

Extra

1	 Laat lucht en licht binnen	4	 Altijd hoesten met zakdoek voor de mond	1	 Veilig, juist, toegestaan
2	 Gevaar: een besmettelijke persoon moet een chirurgisch masker dragen	5	 Doe de gebruikte zakdoek in de vuilnisbak	2	 Gevaar, pas op!
3	 Gevaar: altijd hoesten met zakdoek voor de mond want besmettelijke persoon	6	 Was de handen met water en zeep	3	 Gelukkig
				4	 Niet gelukkig

Intake & onthaal

Entrée & Réception

Intake & Entrance

Personen | 1

VRGT

VRGT

VRGT

Personen | 2

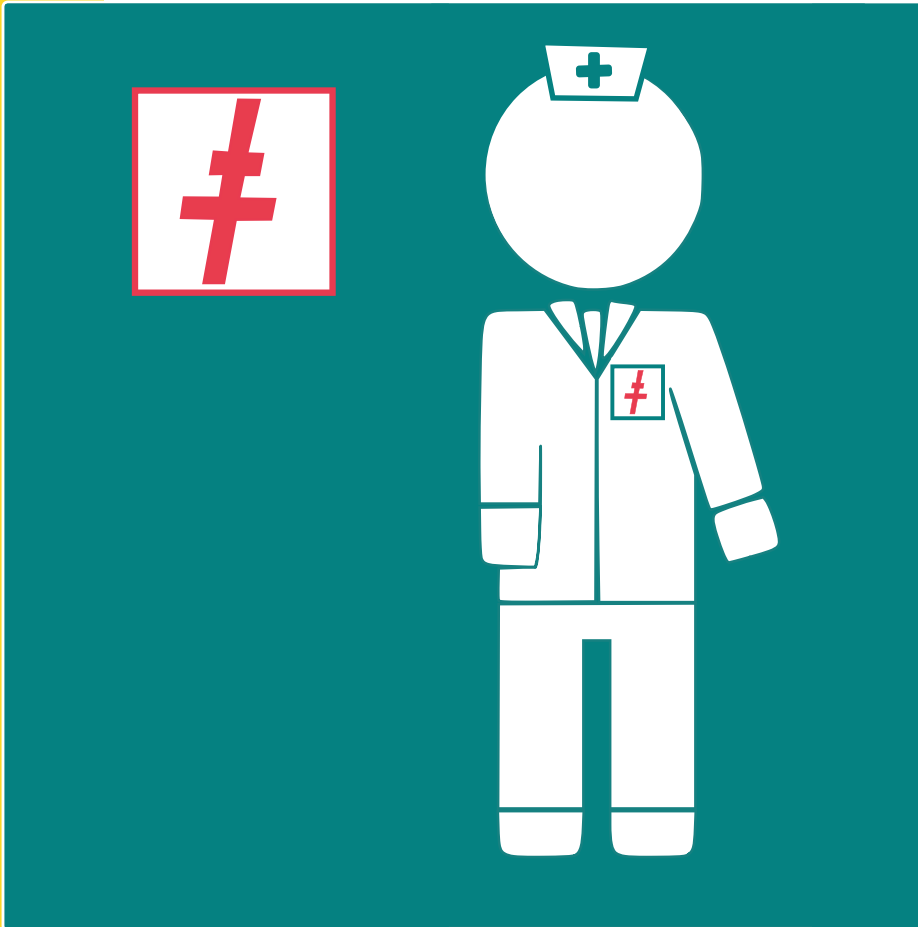
Tuberculose
verpleegkundige

*Infirmier / infirmière
tuberculose*

Tuberculosis nurse

Personen | 3

Huisarts

*Médecin généraliste,
médecin de famille*

General practitioner (G.P.),
family doctor

Personen | 4

Longarts

*Le médecin de poumon,
le pneumologue*

Pulmonologist, lung doctor

Personen | 5

Wachtkamer,
beurt afwachten

*Salle d'attente,
attendre votre tour*

Waiting room, wait your turn

Personen | 6

Telefoon

Téléphone

Phone

Personen | 7

Tolk

Interprète

Interpreter

Documenten | 8

Documenten -
geen documenten

*Documents -
pas de documents*

Documented - undocumented

Documenten | 9

- Ziekenkas
- OCMW
- Geen documenten

- Assurance maladie
- Centre Public d'Action Sociale (CPAS)
- Pas de documents

- Health fund, health insurance
- Public Welfare Center (CPAS) Committee of Welfare Services, Public Centre of Social Security
- Undocumented

Documenten | 10

A large, white, stylized graphic of the number '0' followed by the Euro symbol '€' is centered on a teal rectangular background. The '0' is a simple, rounded shape, and the '€' is a standard Euro symbol with three horizontal bars. The entire graphic is set against a solid teal background.

Niet betalen, geen geld
nodig, gratis

*Pas payer, pas besoin
d'argent, gratuit*

Do not pay, no money needed,
for free

Documenten | 11

Ziekenkas klevertje

*Autocollant assurance
maladie*

MUTUALITEIT	
Familienaam Voornaam	
Straatnaam nr	
Postcode Woonplaats	
XX1/XXX	XXXXXX XXX XX

Health insurance label

Informer en over tuberculose

Informer sur la tuberculose
Inform about tuberculosis

De ziekte | 1

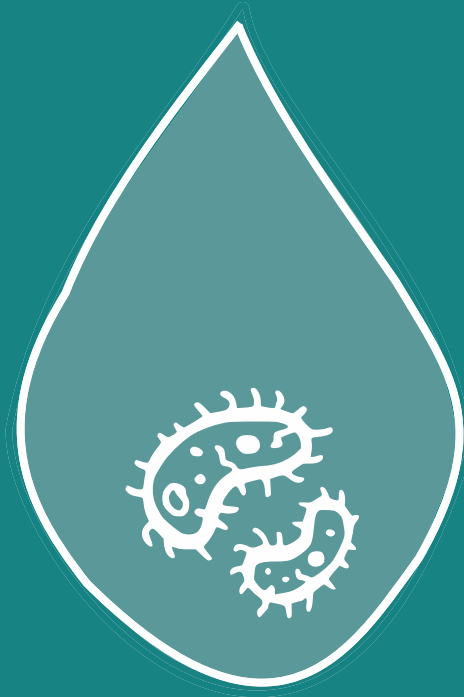
Bacteriën in druppel
speeksel

*Les bacilles en goutte
de salive*

Bacteria in drop of saliva

De ziekte | 2

Bacteriën onder
microscop,
bacteriologisch onderzoek

*Les bacilles sous
le microscope,
des examens
bactériologiques*

Bacteria under microscope,
bacteriological research

De ziekte | 3

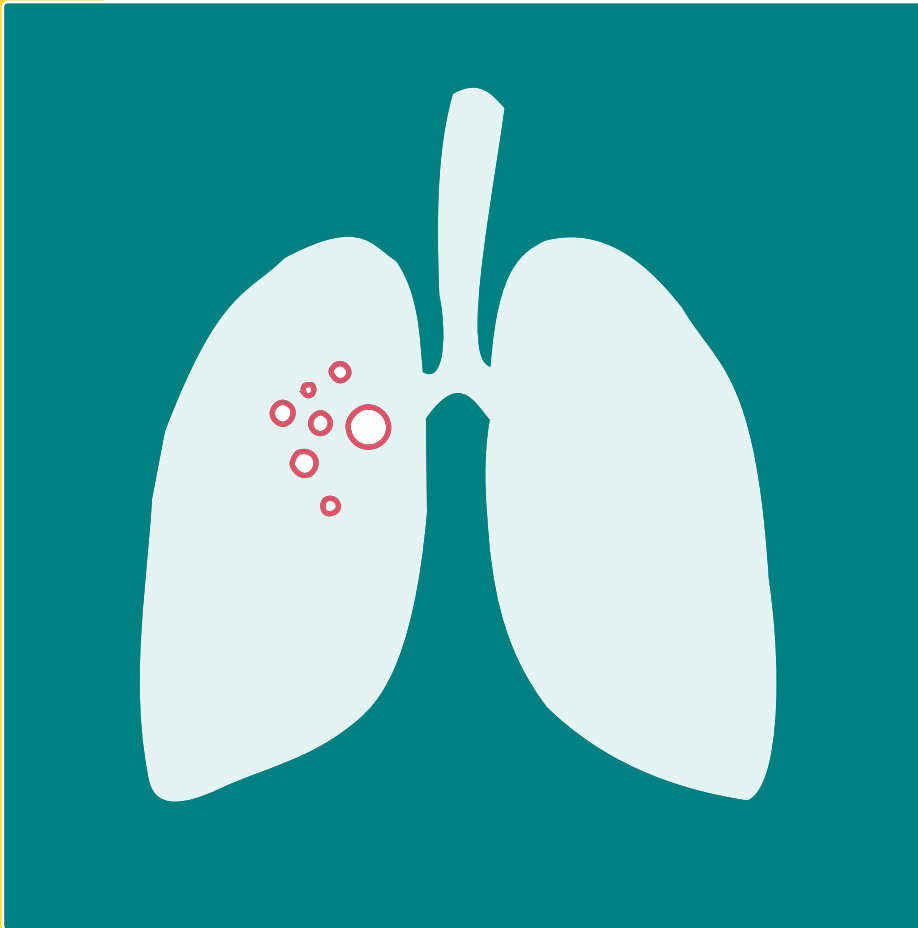
Tuberculose infectie
in de longen

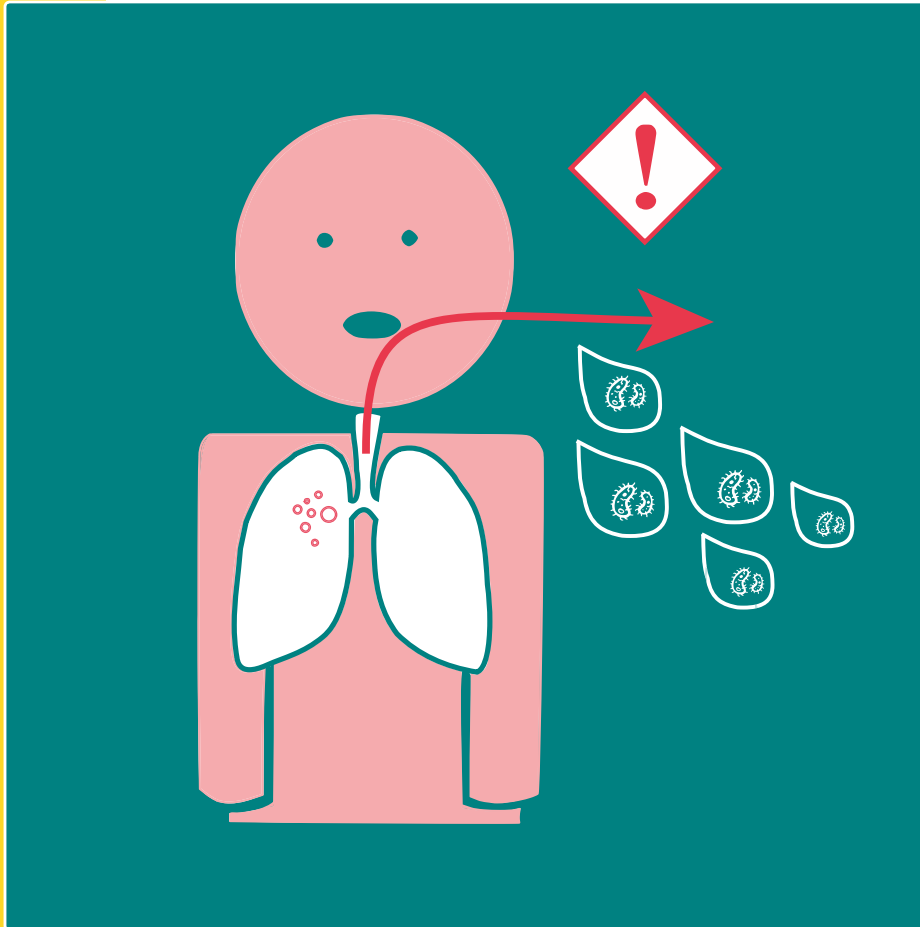
*L'infection tuberculeuse
dans les poumons*

Tuberculosis infection in lungs

De ziekte | 4

Gevaar: tuberculose verspreidt zich uit de longen

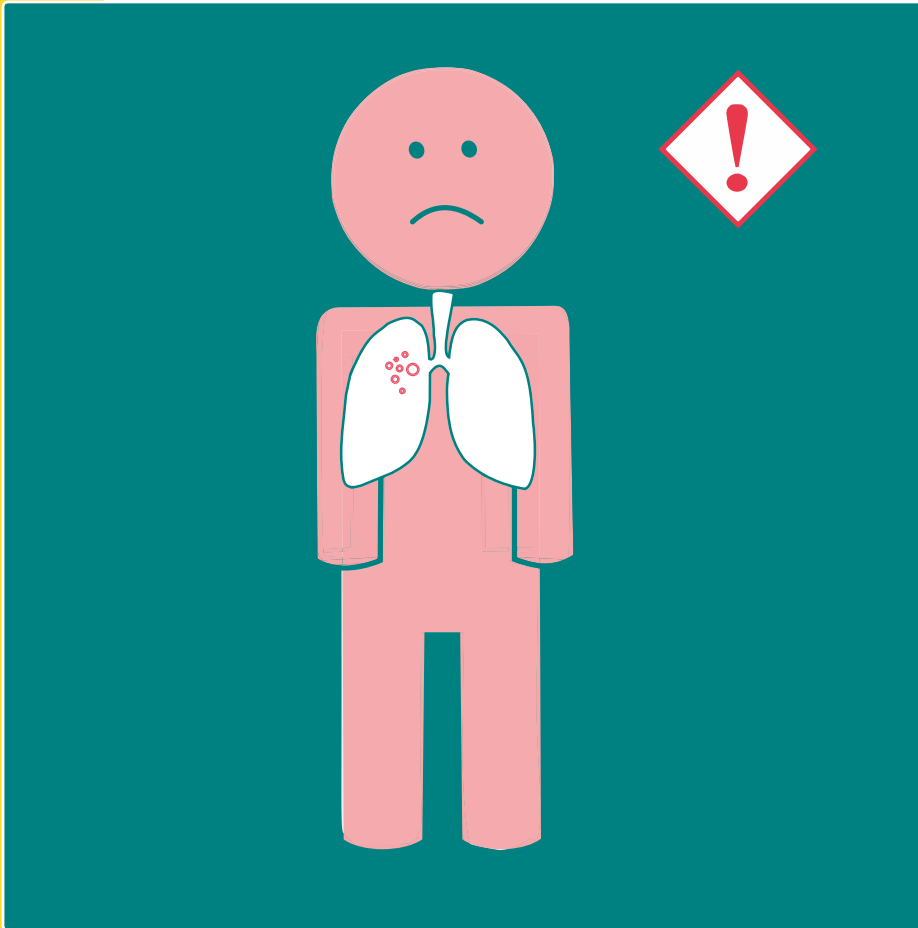

Danger: la tuberculose se transmet par voie aérienne

Danger: tuberculosis spreads outside of lungs

Besmettelijkheid | 5

Gevaar: besmettelijke
persoon

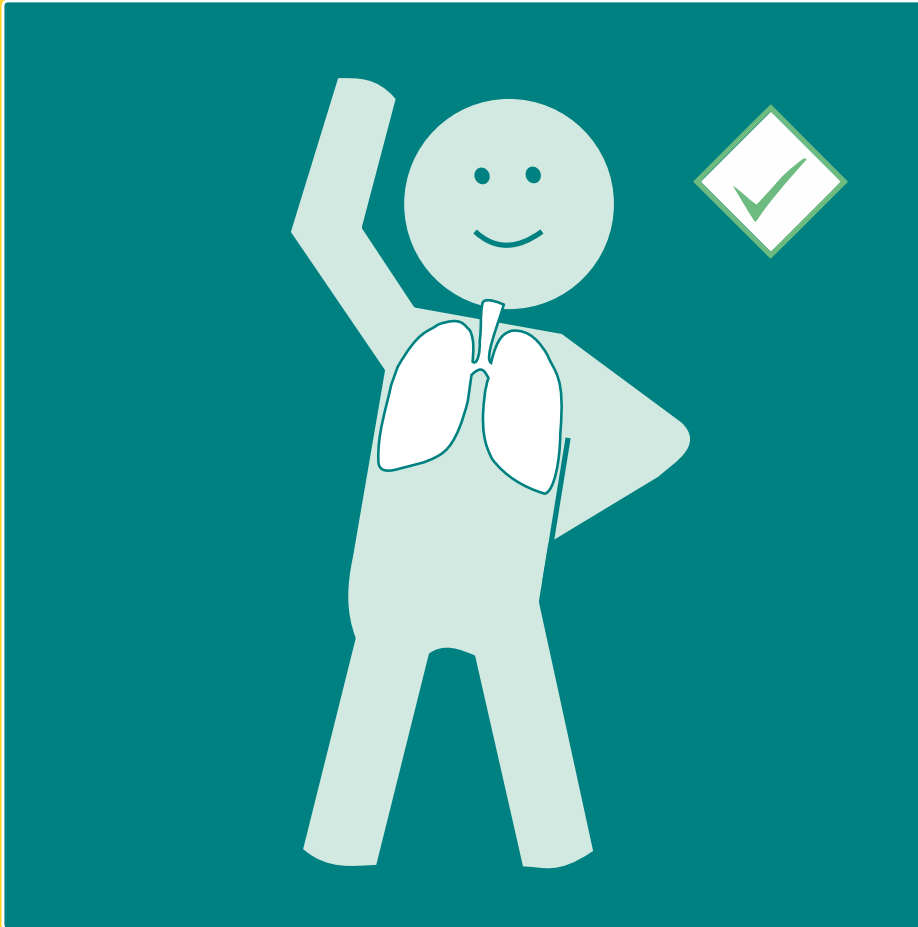

*Danger: personne
contagieuse*

Danger: contagious person

Besmettelijkheid | 6

Veilig: gezonde persoon

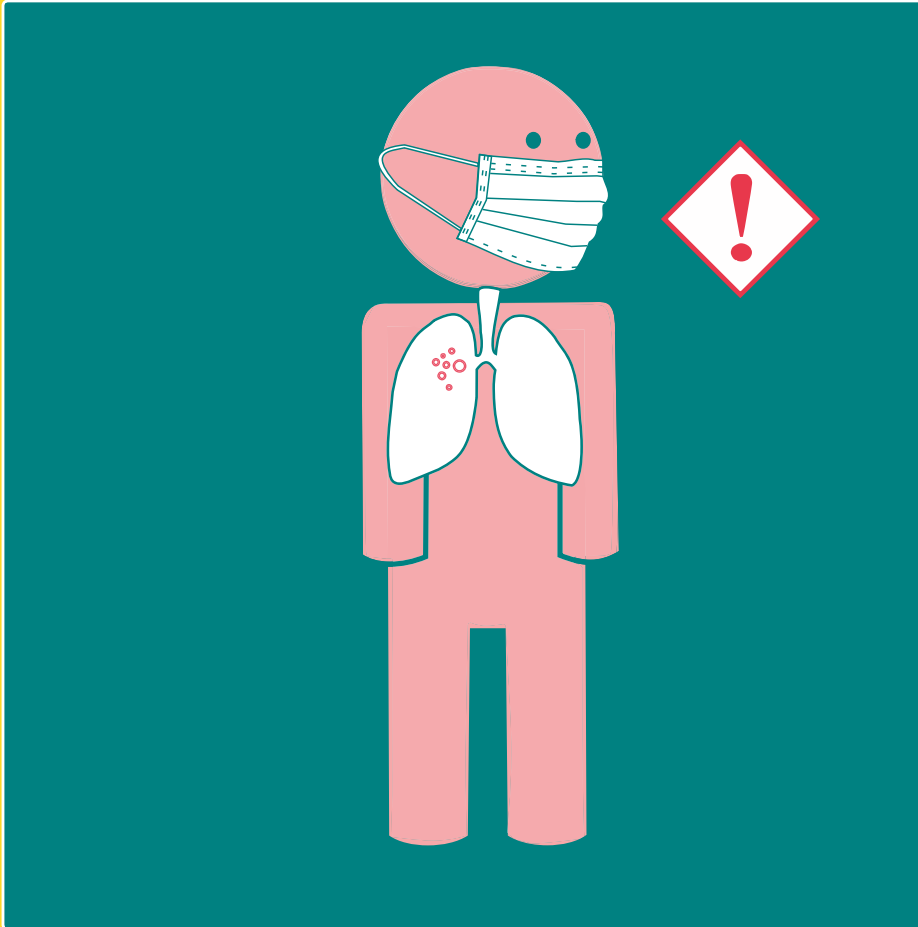

*Hors de danger: personne
en bonne santé*

Safe: healthy person

Besmettelijkheid | 7

Gevaar: besmettelijke
persoon moet een
mondmasker dragen

*Danger: personne
contagieuse doit porter
un masque de bouche,
un masque chirurgical*

**Danger: contagious person
must wear a mouth mask,
a surgical mask**

Besmettelijkheid | 8

Gevaar: besmettelijke
persoon in bed

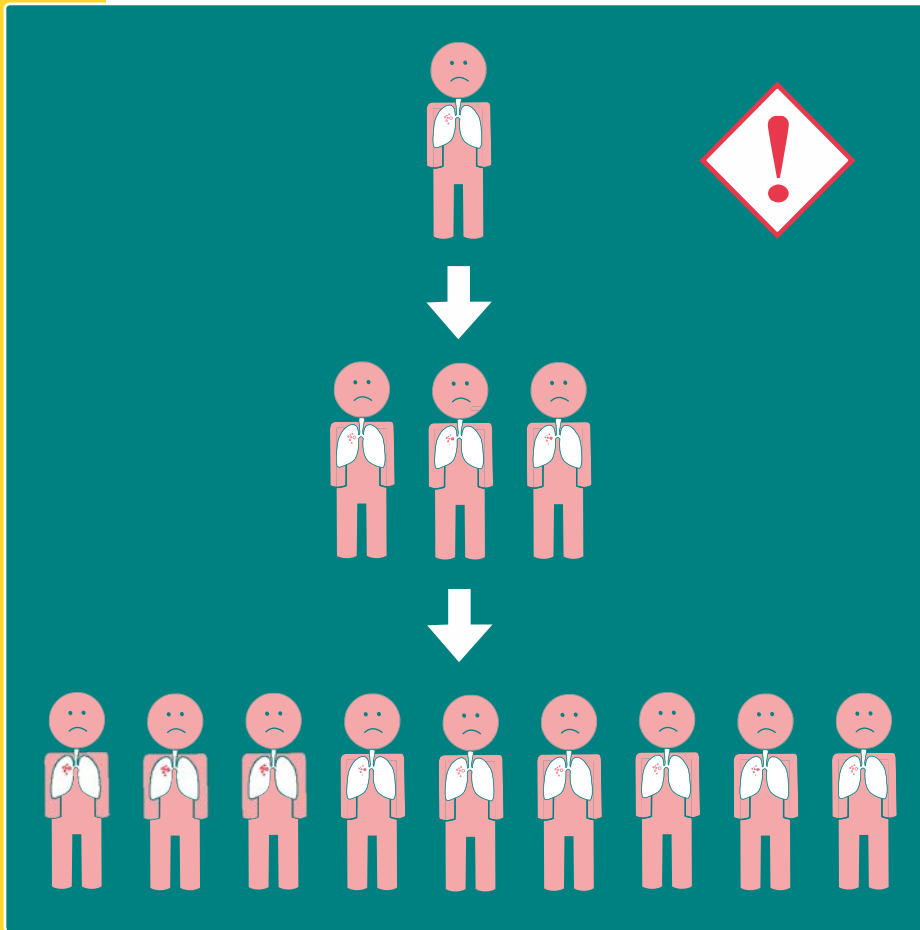

*Danger: personne
contagieuse dans le lit*

Danger: contagious person
is in bed

Besmettelijkheid | 9

Gevaar: besmetting

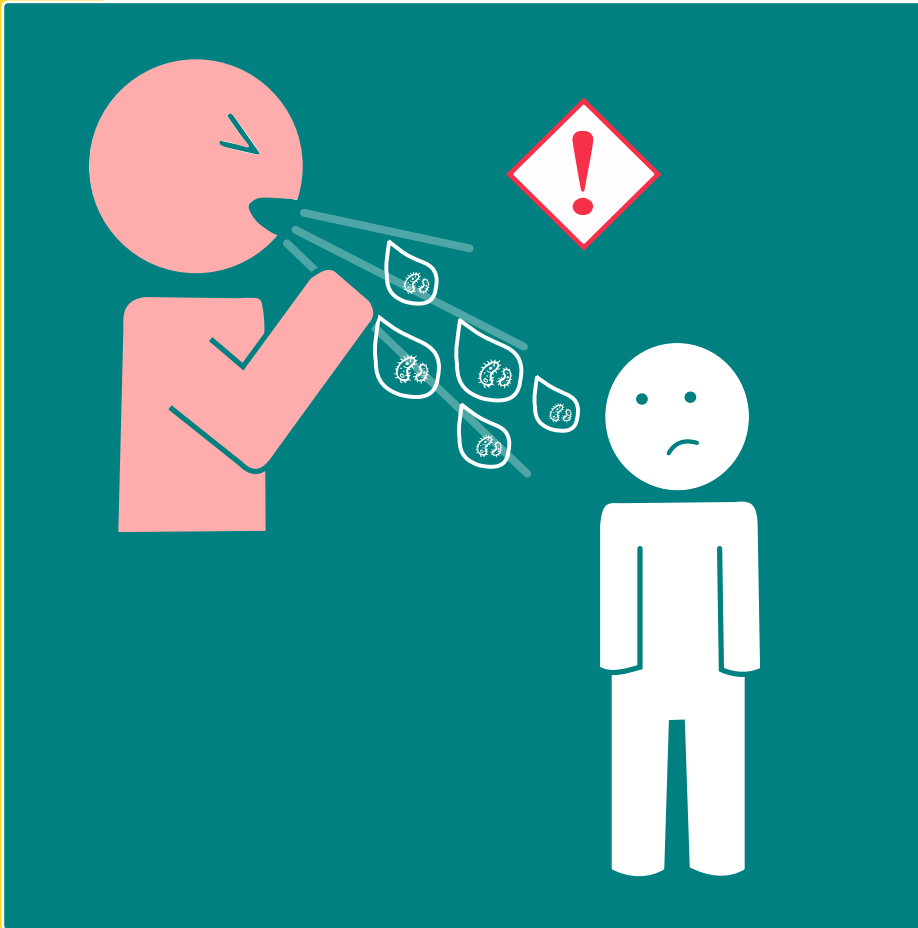

Danger: transmission

Danger: contamination

Besmettelijkheid | 10

Gevaar: hoesten met druppels verspreidt de bacterie, is besmettelijk

Danger: le toux avec gouttes de salive transmet les bacilles, est contagieuse

Danger: coughing with droplets spreads germs, is contagious

Symptomen | 11

Geen appetijt

Pas d'appétit

No appetite

Symptomen | 12

Aanhoudend hoesten
(meer dan drie weken)

Toux persistante
(plus de trois semaines)

Persistent coughing
(more than three weeks)

Symptomen | 13

Koorts

Fièvre

Fever

Symptomen | 14

Moe

Fatigue

Tired

Symptomen | 15

Nachtzweeten

Transpirations nocturnes

Night sweats

Symptomen | 16

Gewichtsverlies,
vermageren

Amaigrissement

Losing weight, slimming down

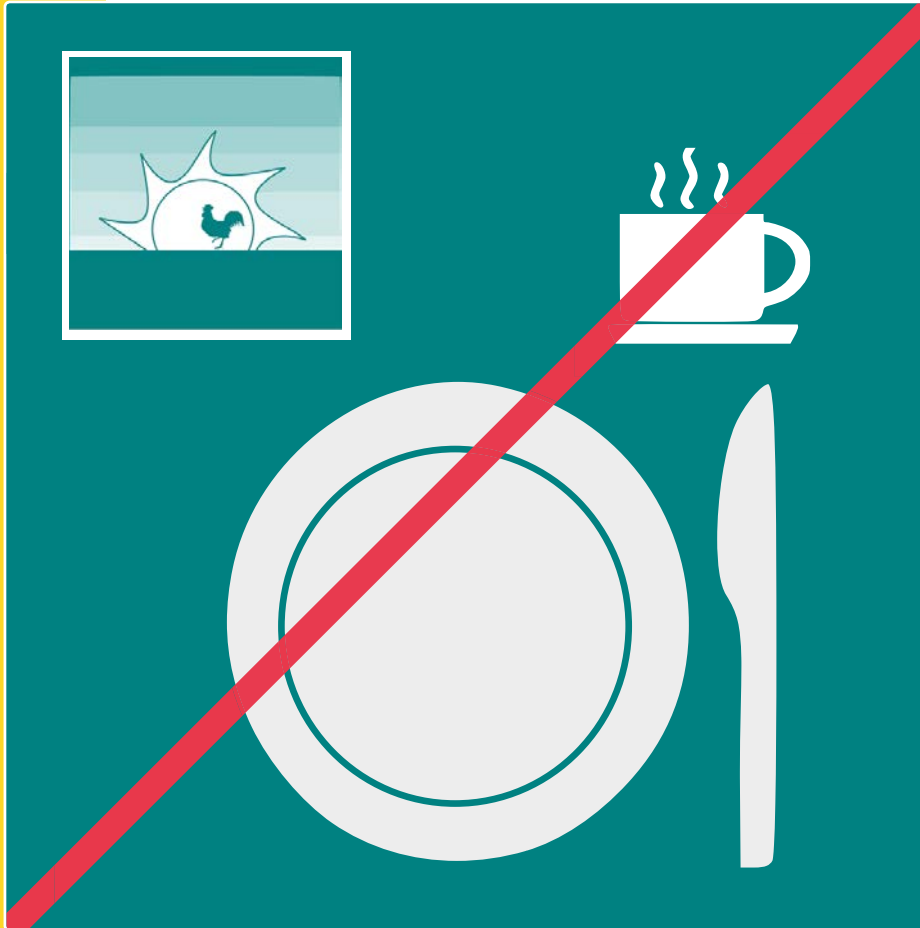

Behandelen & Opvolgen

Traiter & Suivre
Treatment & Follow-up

Medicatie nemen | 1

Niet ontbijten, nuchter zijn

*Pas de petit déjeuner,
sobre*

No breakfast, on an empty
stomach

Medicatie nemen | 2

Niet eten

Ne mangez pas

No eating

Medicatie nemen | 3

Geen alcohol

Pas d'alcool

No alcohol

Medicatie nemen | 4

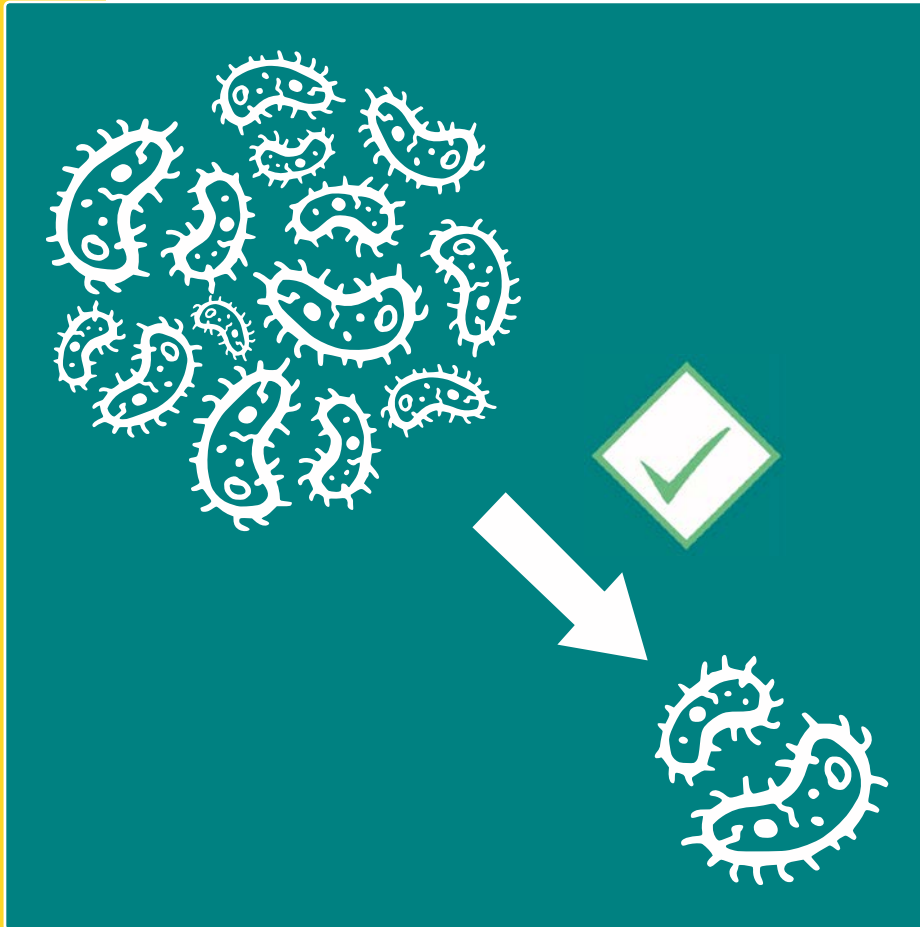
Veilig: bacterie afname

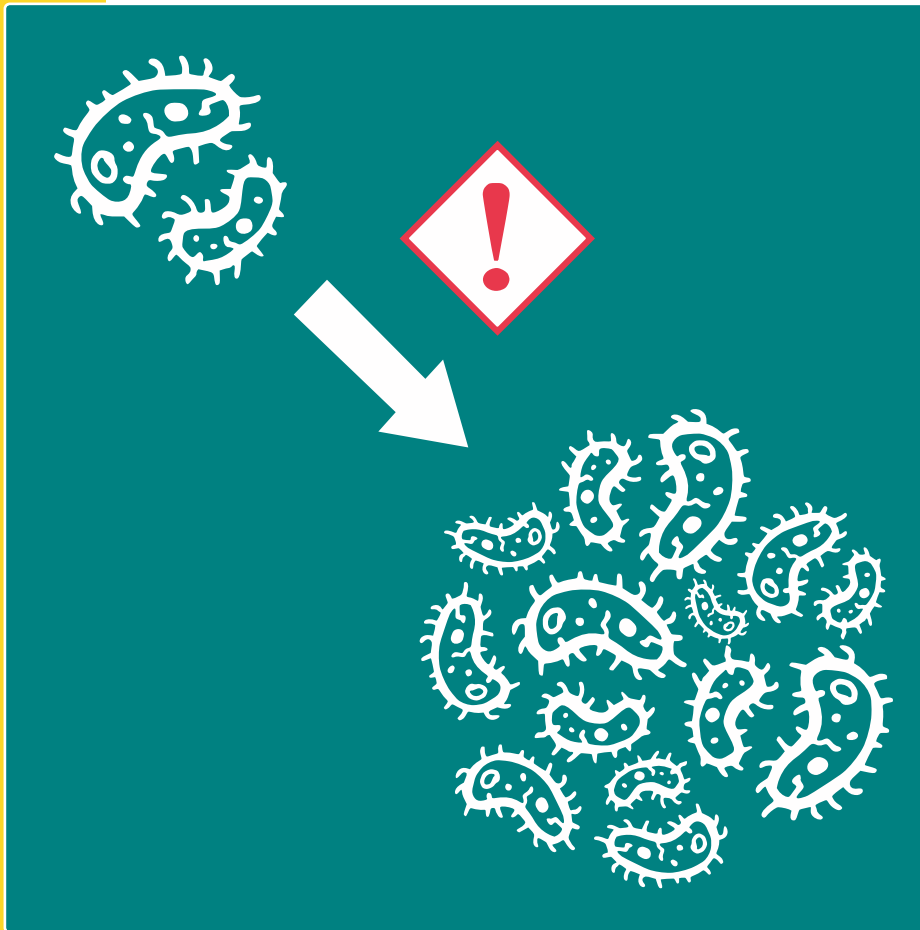
*Hors de danger:
réduction des bacilles*

Okay: bacteria reducing

Medicatie nemen | 5

Gevaar: bacterie toename,
vermenigvuldiging

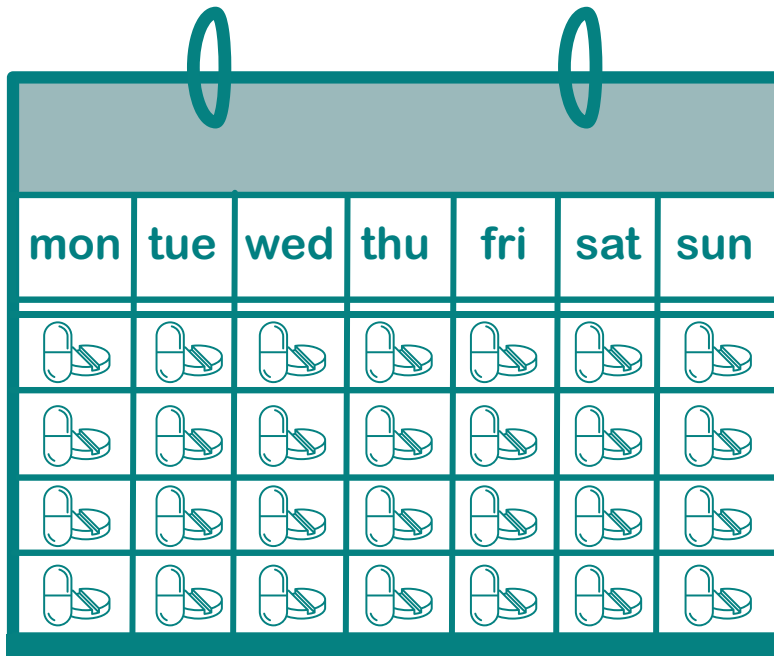

*Danger: augmentation
des bacilles, multiplication*

Danger: bacteria increasing,
multiplying

Medicatie onthouden | 6

Je moet alle dagen pillen nemen

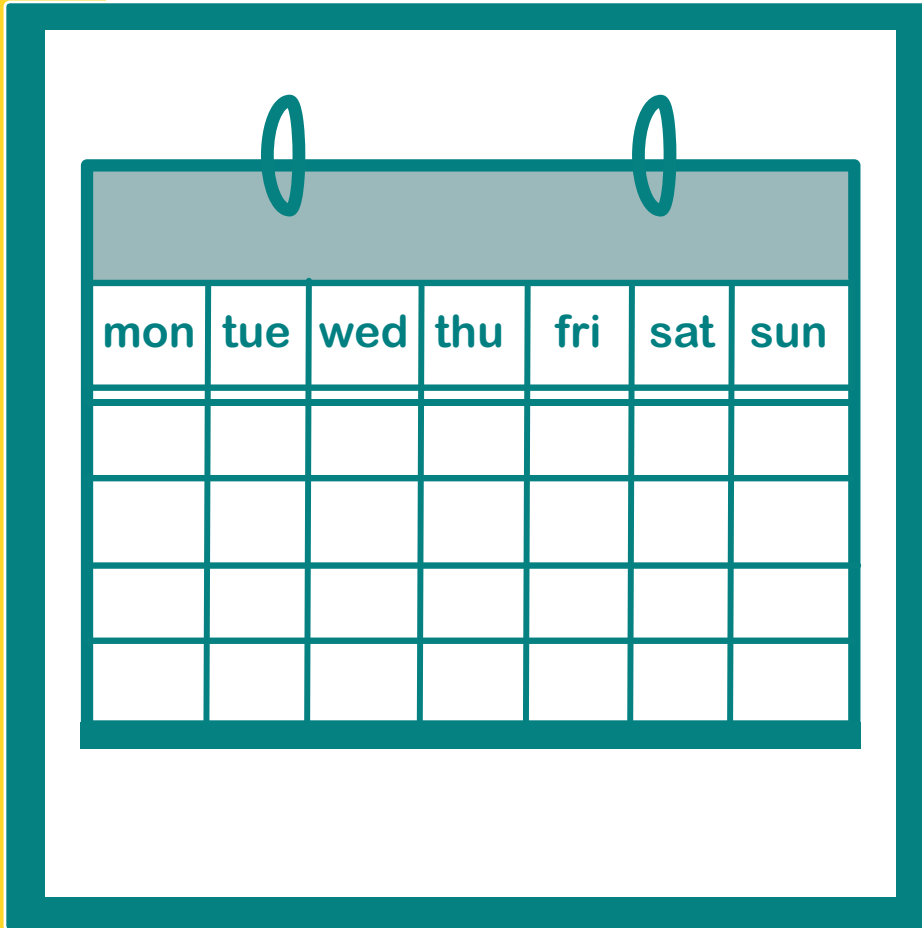

Il faut prendre les pilules tous les jours

You must take pills everyday

Medicatie onthouden | 7

Neem pillen op ...

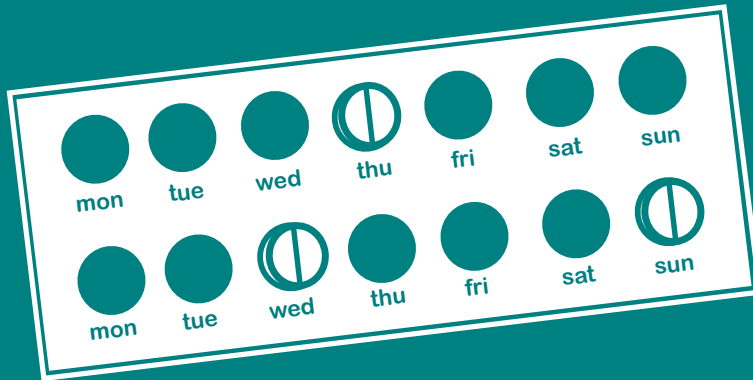

*Il faut prendre les pilules
le ...*

Take pills on ...

Medicatie onthouden | 8

Gevaar: pillen niet goed ingenomen

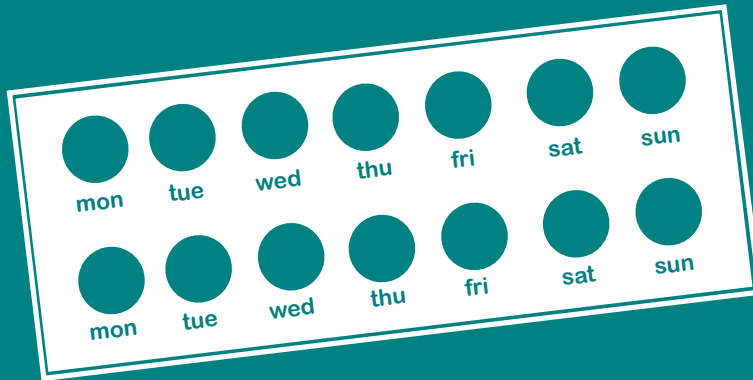

Danger: les pilules ne sont pas prises correctement

Danger: pills are not taken properly

Medicatie onthouden | 9

Veilig: pillen goed
genomen

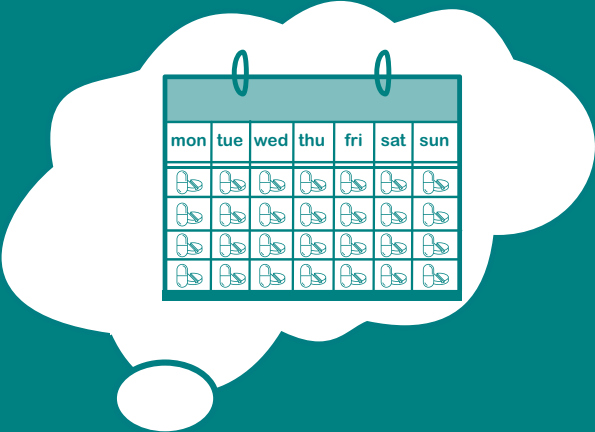

*Hors de danger: les pilules
sont prises correctement*

Safe: pills are taken properly

Medicatie onthouden | 10

A thought bubble containing a calendar grid. The calendar has a header row with days of the week: mon, tue, wed, thu, fri, sat, sun. Below the header are four rows of pill icons, representing a 4-week cycle of daily medication.

mon	tue	wed	thu	fri	sat	sun
📄	📄	📄	📄	📄	📄	📄
📄	📄	📄	📄	📄	📄	📄
📄	📄	📄	📄	📄	📄	📄
📄	📄	📄	📄	📄	📄	📄

Onthoud dat je alle dagen pillen moet nemen

N'oublie pas que tu dois prendre les pilules tous les jours

Remember you must take pills everyday

Medicatie onthouden | 11

Ben je je pillen vergeten!?

Tu as oublié les pilules!?

Have you forgotten your pills!?

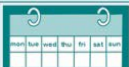
Medicatieschema | 12

 Medicatieschema

NAAM PATIËNT:
Naam Verpleegkundige:

Datum opmaak:
GSM-nummer:

Medicatie						
Nicotibine® 300 mg 						
Rifadine® 300 mg 						
Rifadine® 150 mg 						
Myambutol® 400 mg 						
Tebrazid® 500 mg 						
Pyridoxine® 250mg 						

 Calendrier des médicaments

 Medication scheme

Bijwerkingen | 13

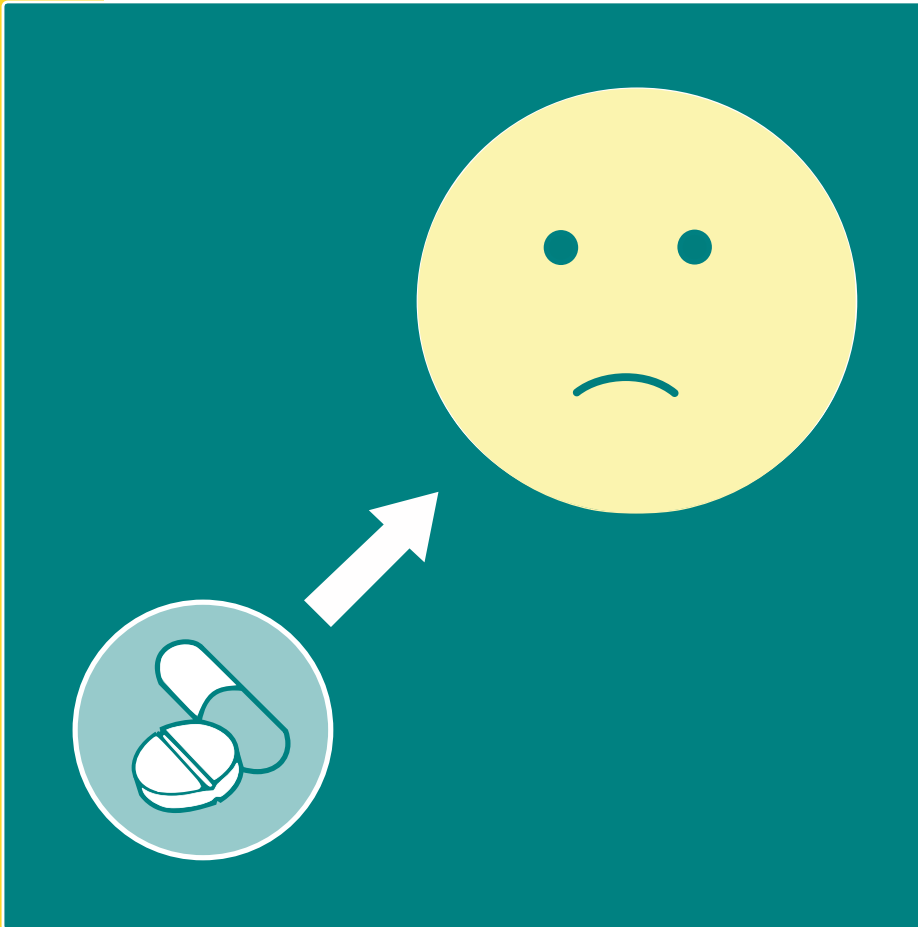
Bijwerking: geelzucht,
gele huid

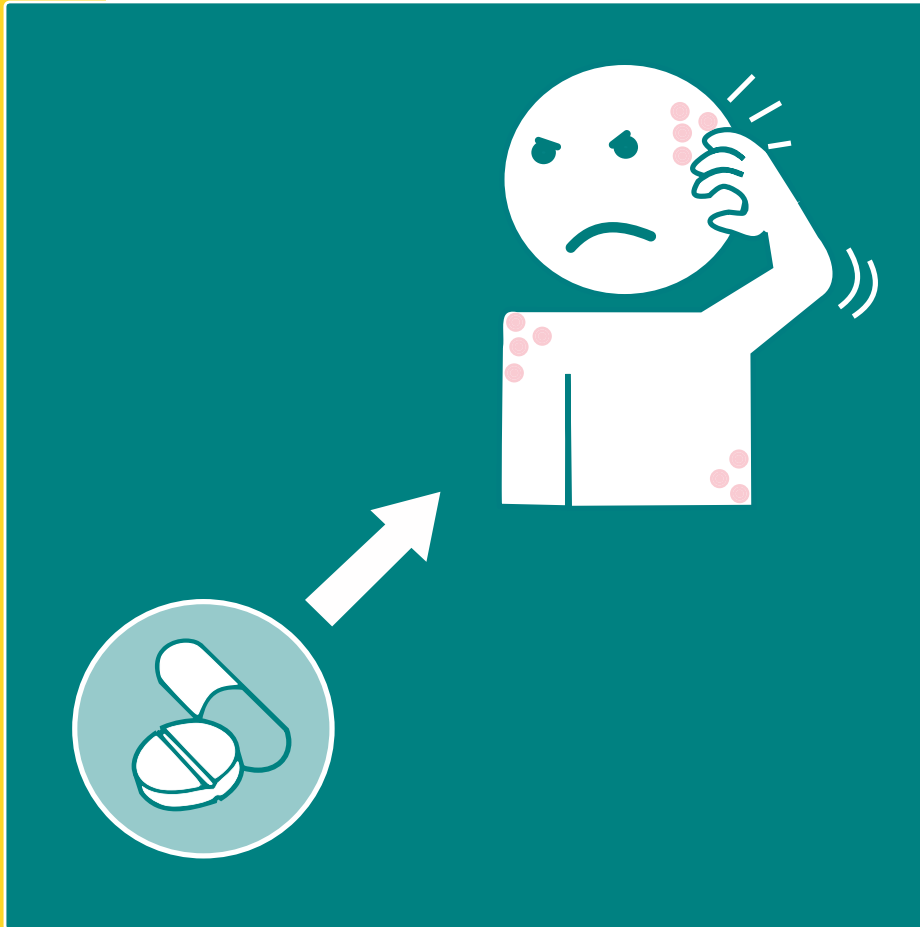
Effet indésirable: jaunisse

Side effect: jaundice,
yellow skin

Bijwerkingen | 14

Bijwerking: jeuk

Effet indésirable:
démangeaisons

Side effect: itchy skin

Bijwerkingen | 15

Bijwerking: misselijk,
overgeven

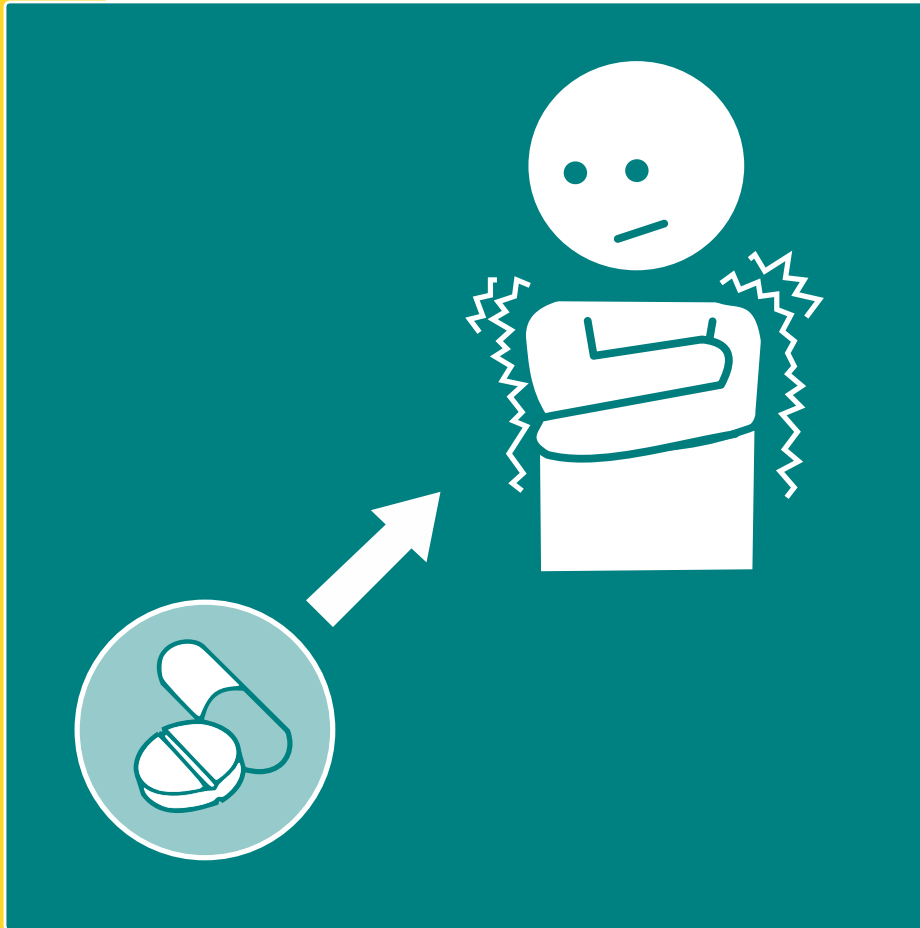

*Effet indésirable: vomir -
vomissements*

Side effect: sick, vomiting

Bijwerkingen | 16

Bijwerking: rillingen

Effet indésirable: frissons

Side effect: shaking chills

Bijwerkingen | 17

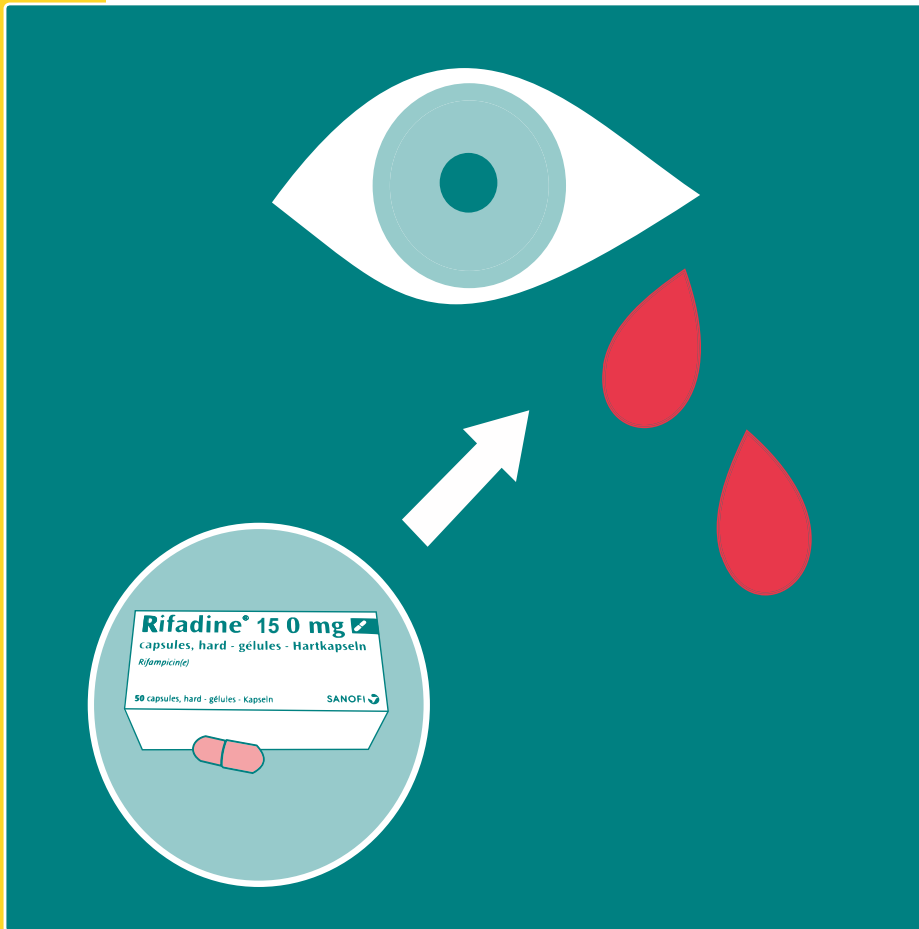
Bijwerking Rifadine:
rode tranen

*Effet indésirable
Rifampicine: larmes rouges*

Side effect of Rifadin: red tears

Bijwerkingen | 18

Bijwerking Rifadine:
rode urine

Effet indésirable
Rifampicine: urine rouge

Side effect of Rifadin: red urine

Opsporen

Diagnostiquer
Diagnose

Contactonderzoek | 1

Contactonderzoek

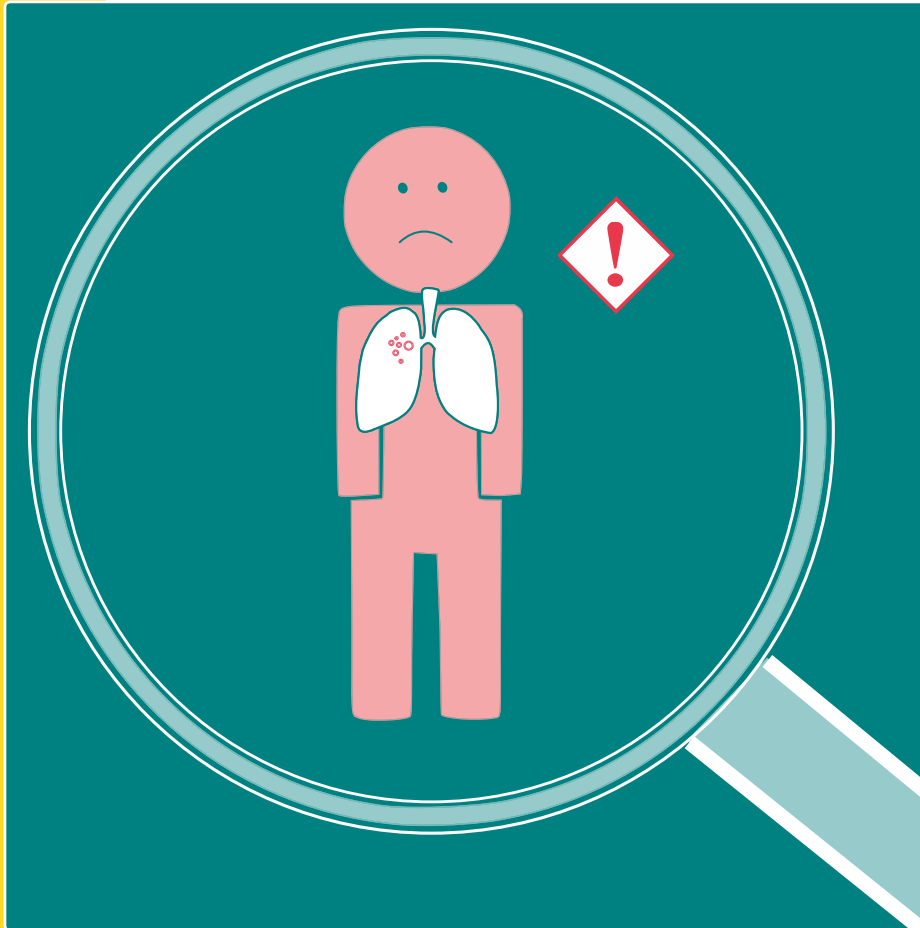
Dépistage des contacts

Contact survey

Contactonderzoek | 2

Besmettelijke persoon
opsporen

*Recherche du
contaminateur*

Trace contagious person

Contactonderzoek | 3

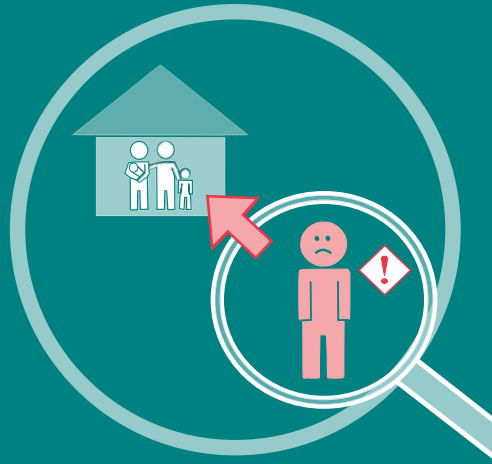
De eerste ring van contacten opsporen, frequente contacten (een paar keer per dag)

Déterminer le premier cercle des contacts, contacts étroits fréquents (plusieurs fois par jour)

Trace first circle of contacts, frequent contacts (several times a day)

Contactonderzoek | 4

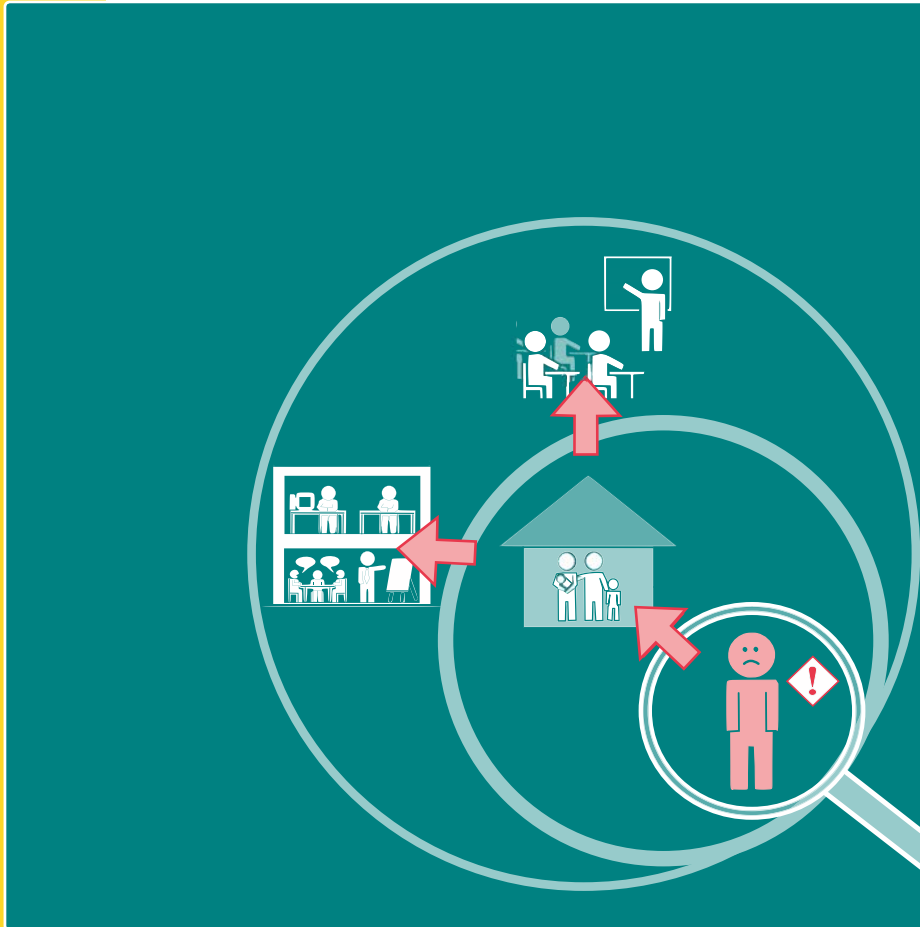
De tweede ring van contacten opsporen, minder frequente contacten (een paar keer per week)

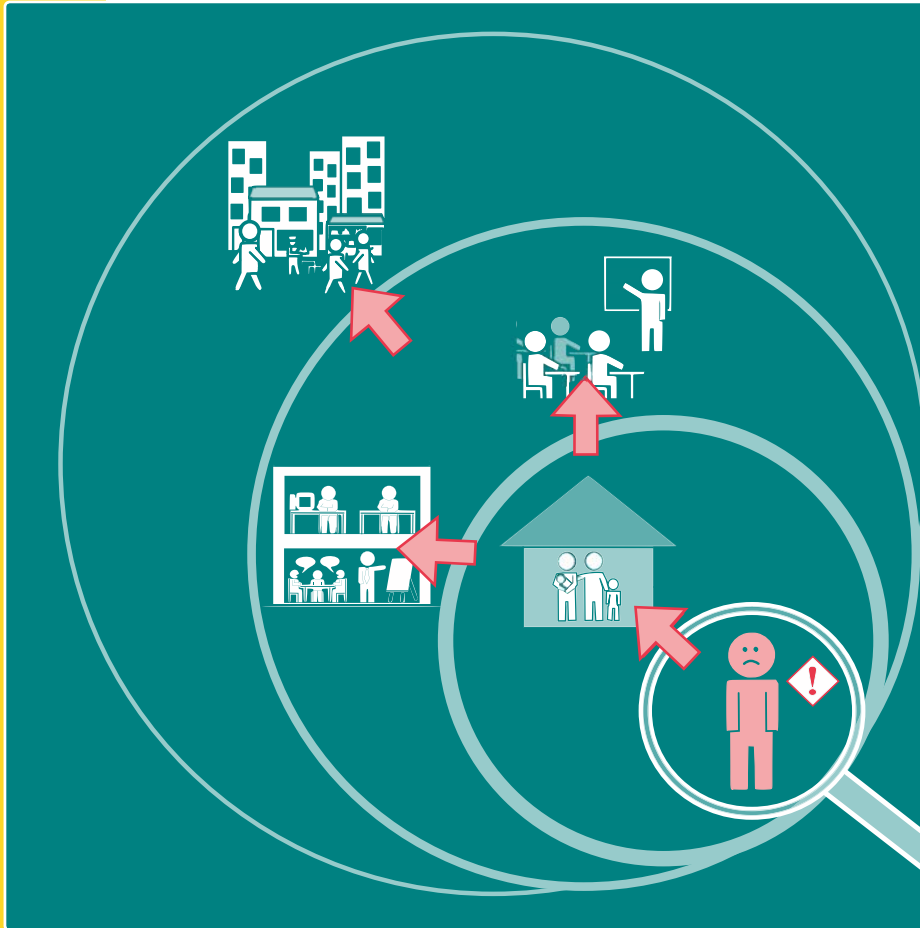
Déterminer le deuxième cercle de contacts, contacts fréquents (plusieurs fois par semaine)

Trace second circle of contacts, less frequent contacts (several times per week)

Contactonderzoek | 5

De derde ring van contacten opsporen, occasionele contacten (een paar keer per maand)

Déterminer le troisième cercle de contacts, contacts occasionnels (quelques fois par mois)

Trace third circle of contacts, casual contacts (a few times per month)

RX-ruimte | 6

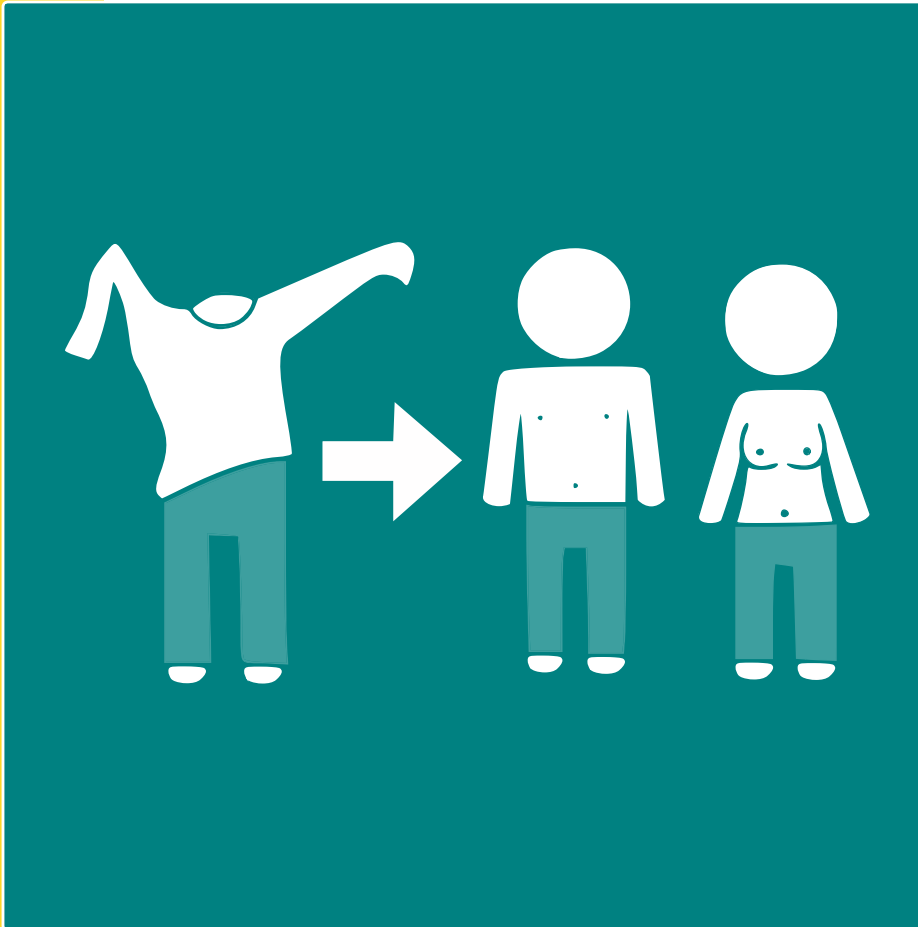
Bovenkledij uitdoen

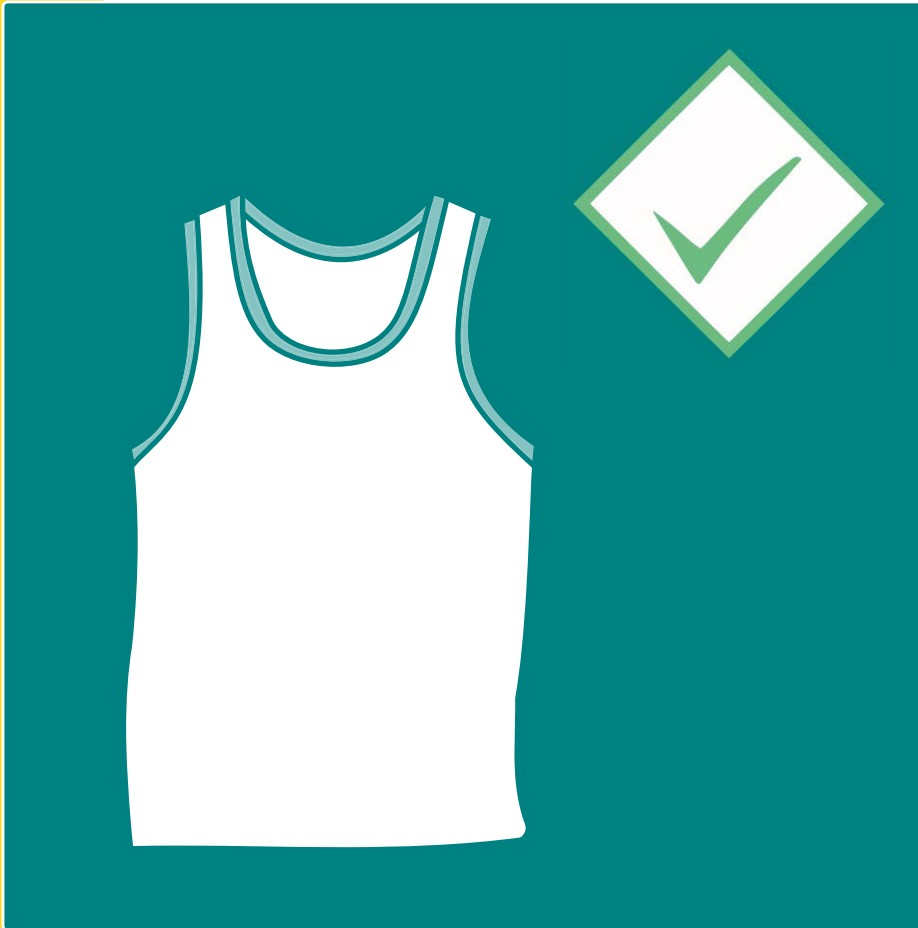
*Enlever les 'vêtements
du haut'*

Remove upper clothes

RX-ruimte | 7

Onderhemd is toegestaan

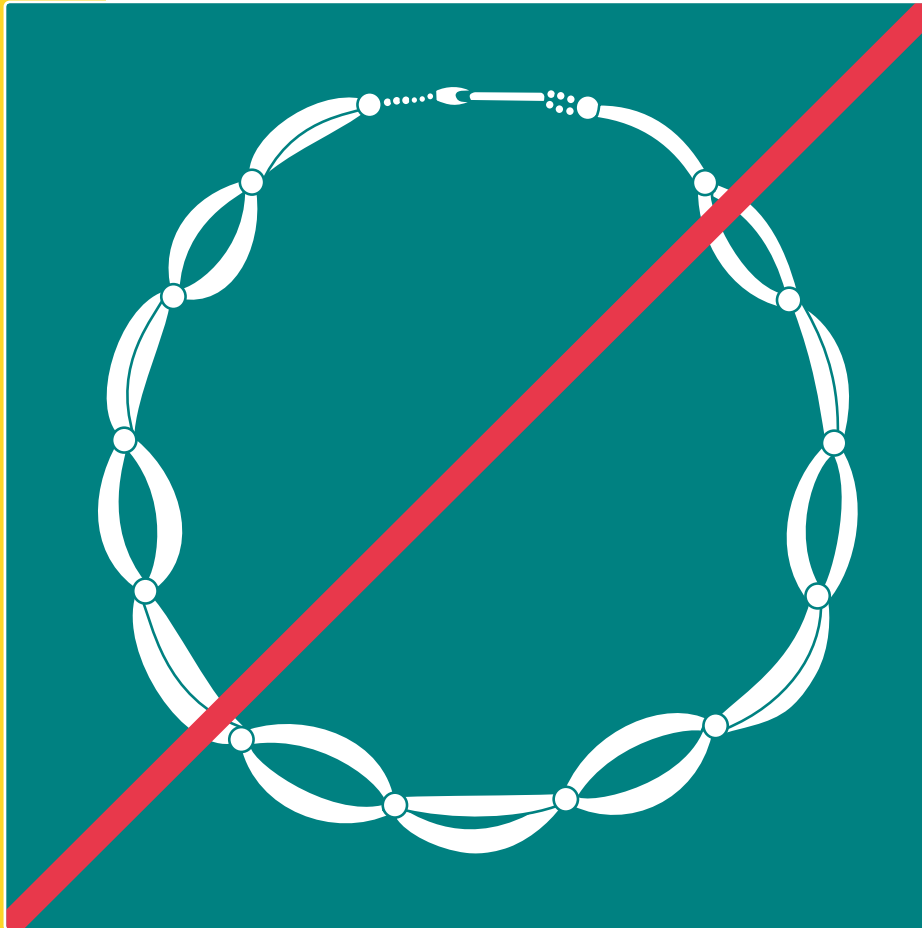

Le T-shirt est permis

T-shirt is allowed

RX-ruimte | 8

Geen ketting

Pas de collier

No necklace

RX-ruimte | 9

Geen bh

Pas de soutien-gorge

No bra

RX-ruimte | 10

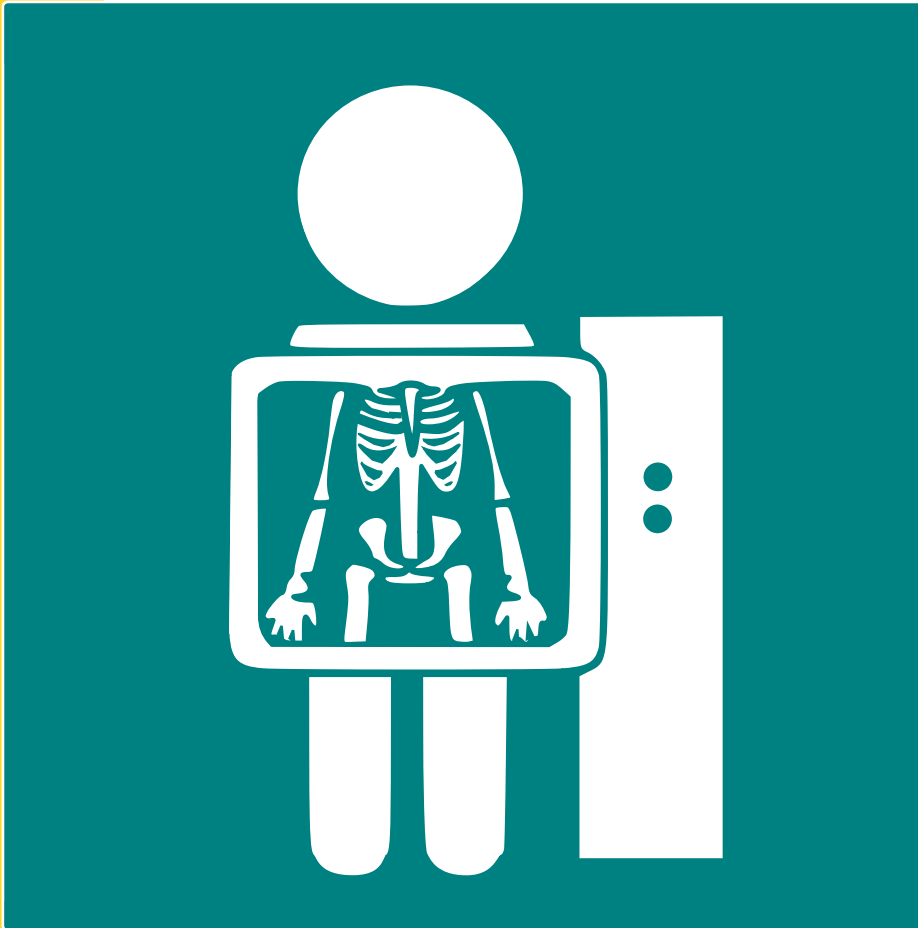
RX onderzoek

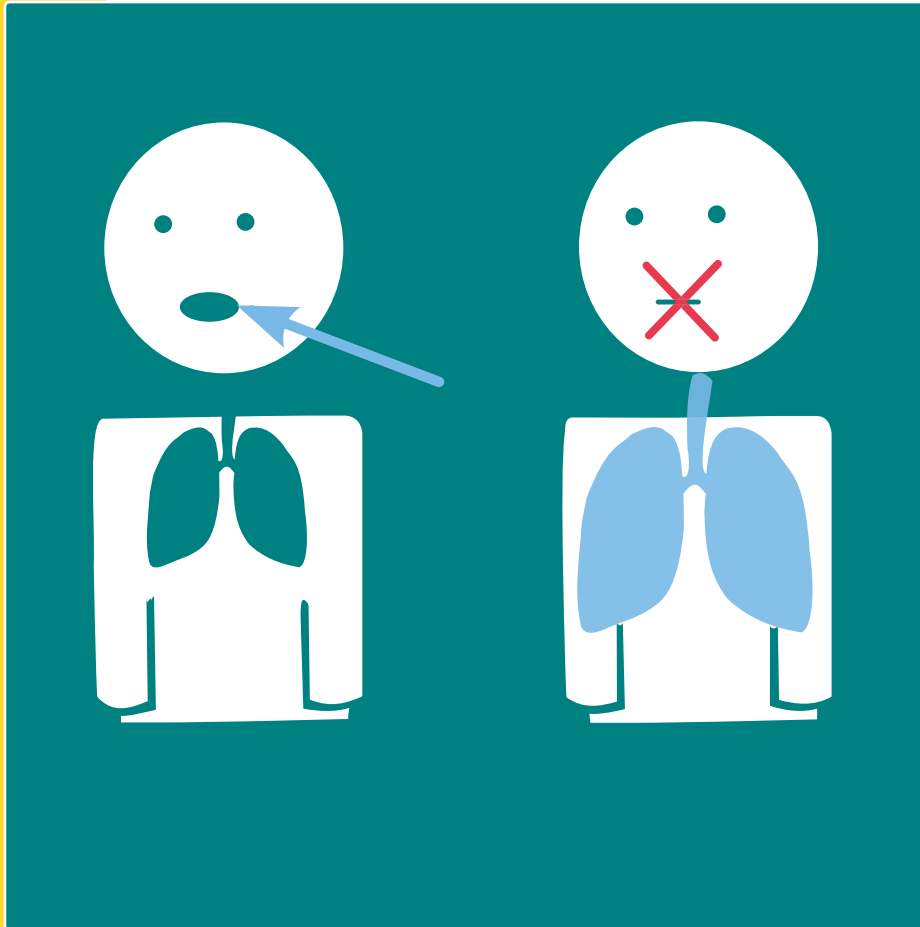
Examen radiographique

X-ray examination

RX-ruimte | 11

Diep inademen en
adem inhouden

*Inspirez profondément et
retenez votre souffle*

Inhale deeply and hold
your breath

RX-ruimte | 12

Niet bewegen

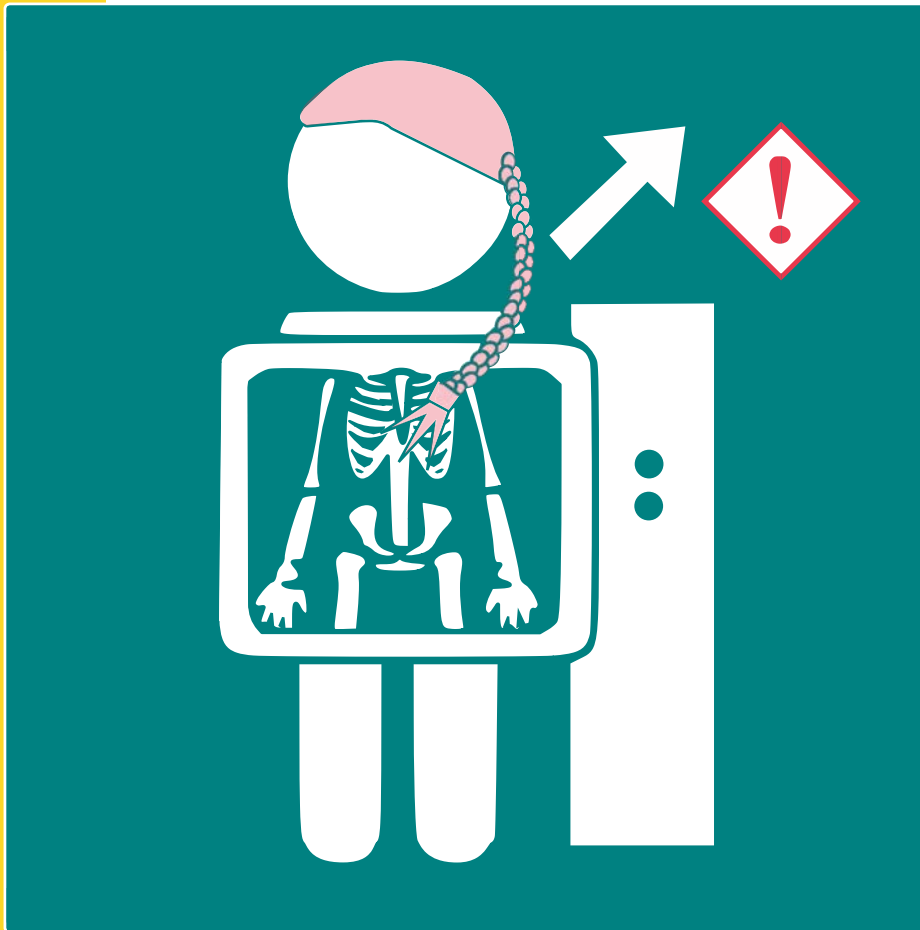

Ne pas bouger

Do not move

RX-ruimte | 13

Pas op: haar omhoog doen

*Attention: attacher
les cheveux*

Watch out: remove hair

RX-ruimte | 14

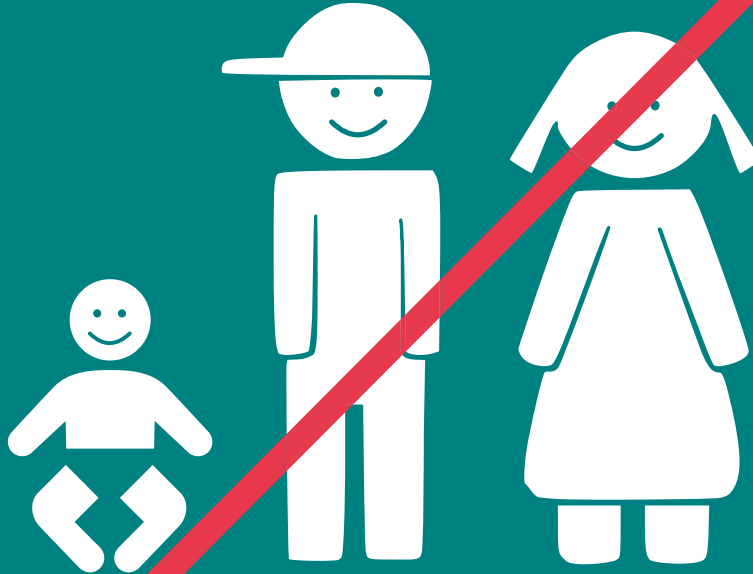
Verboden voor kinderen
tot 5 jaar

*Interdit pour les enfants
de 0 à 5 ans*

Forbidden for children younger
than 5 years

0-5

RX-ruimte | 15

Verboden voor zwangere vrouwen

Interdit aux femmes enceintes

Forbidden for pregnant women

RX-ruimte | 16

Zwangere vrouw

Femme enceinte

Pregnant woman

Tuberculine huid test (THT) | 17

Neem je kind op de schoot

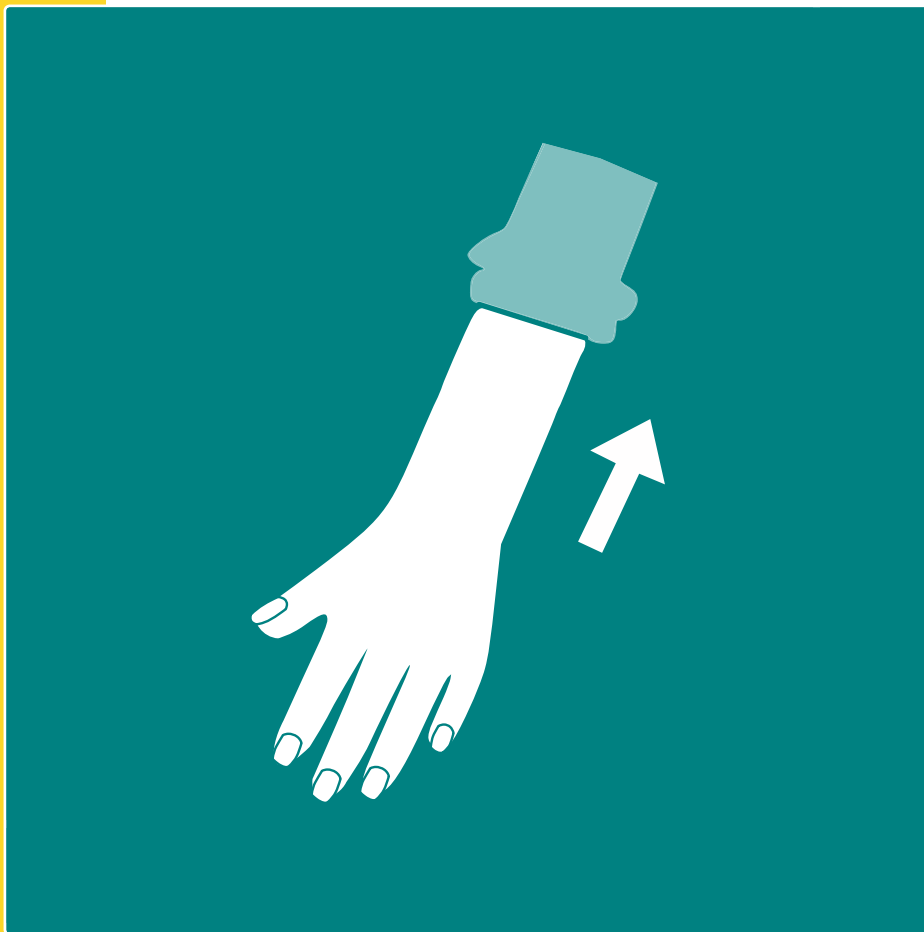

*Prendre votre enfant sur les
genoux*

Take your child on the lap

Tuberculine huid test (THT) | 18

Doe je mouw omhoog

*Relever - remonter votre
manche*

Roll up your sleeve

Tuberculine huid test (THT) | 19

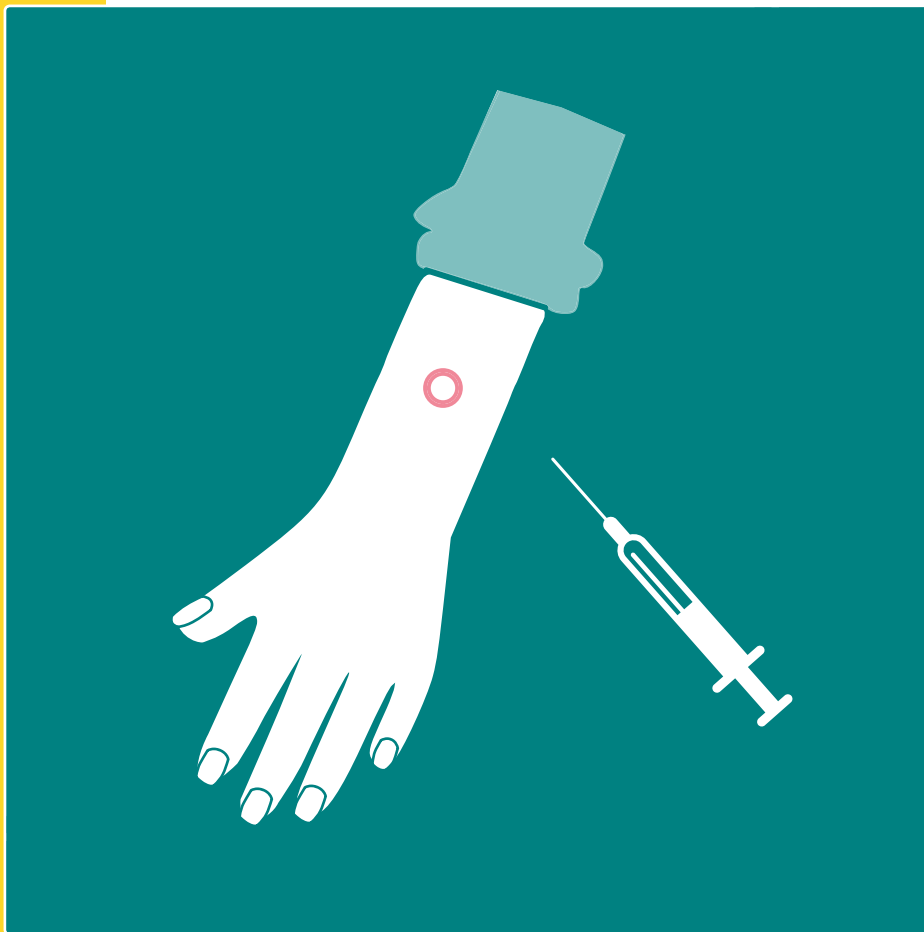
THT spuitje

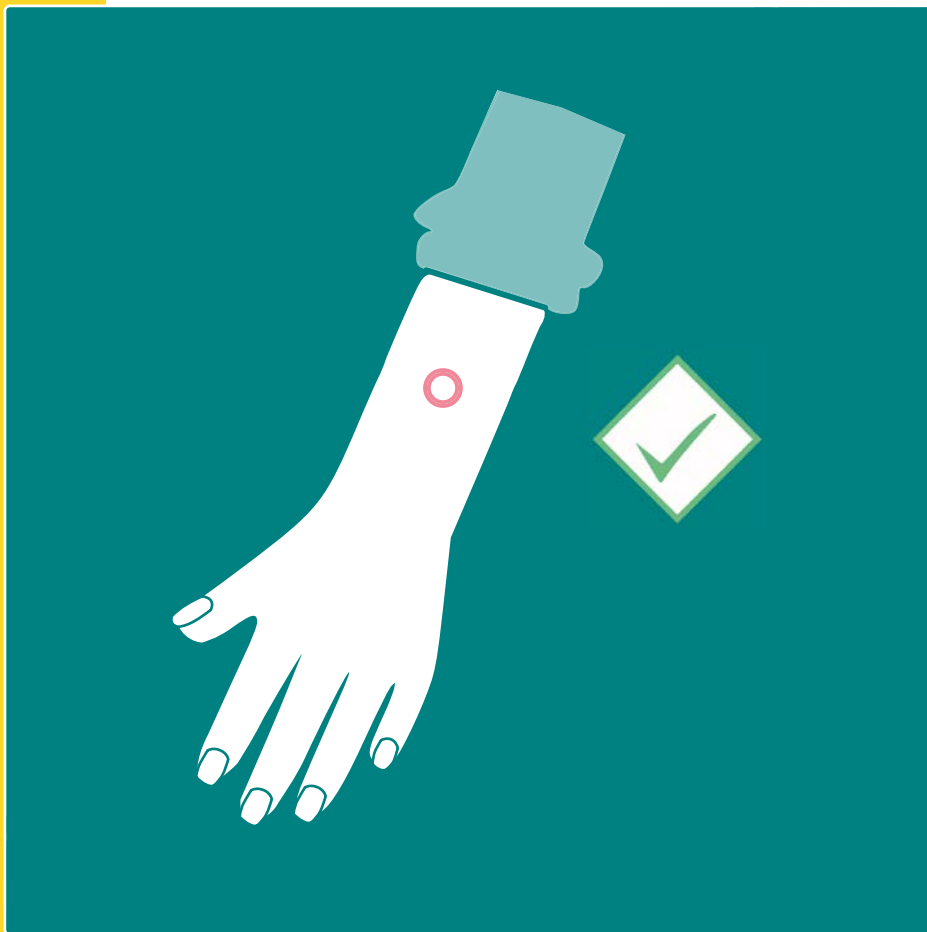
Injection test cutané

TST injection

Tuberculine huid test (THT) | 20

Na de injectie is het normaal dat er een blaasje ontstaat

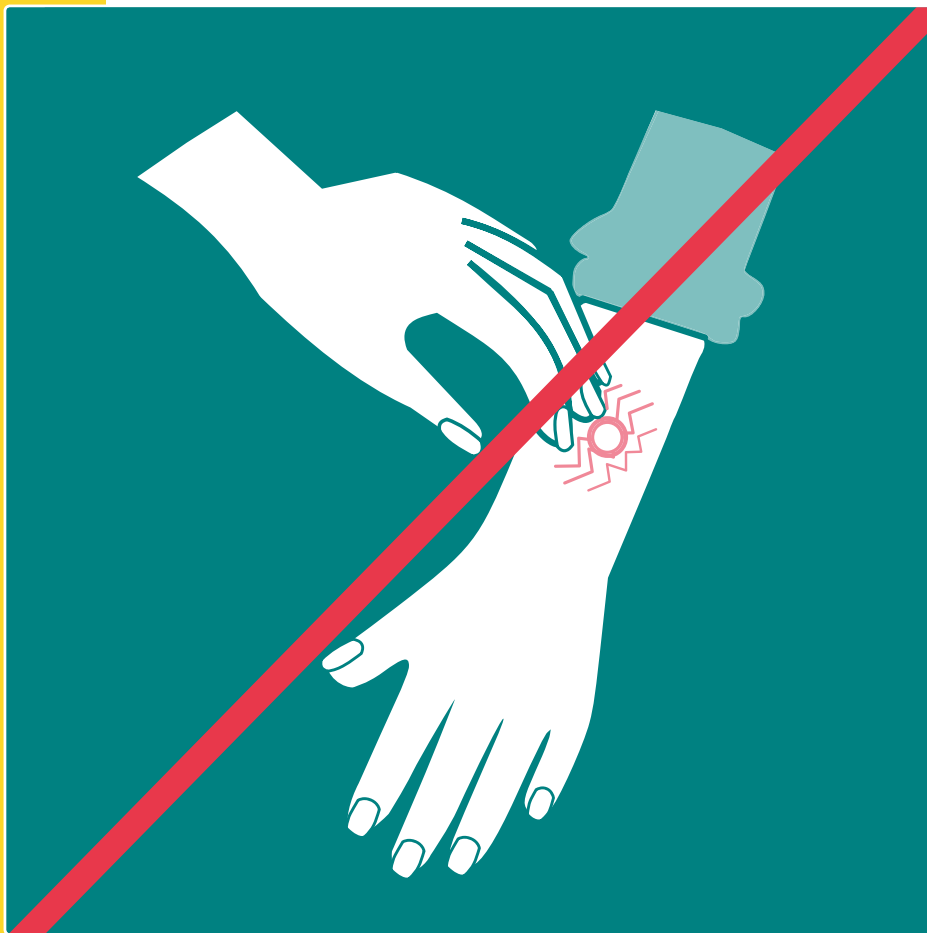

Juste après l'injection, la présence de la papule est normale

After the injection the wheal is normal

Tuberculine huid test (THT) | 21

Plaats van injectie
niet krabben

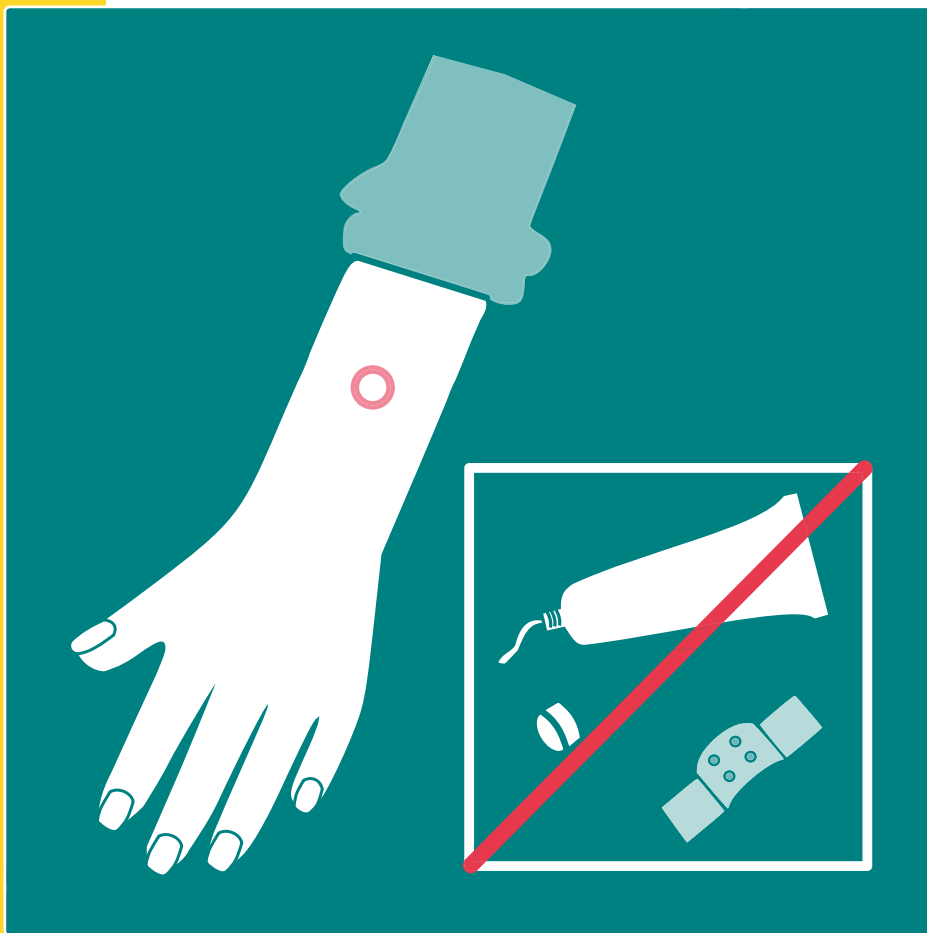

*Ne pas gratter le site
d'infection*

Do not scratch place of
injection

Tuberculine huid test (THT) | 22

Geen pleister of zalf
aanbrengen op de plaats
van injectie

*N'appliquez pas de
sparadrap ou de crème sur
le site d'infection*

Do not apply adhesive plaster
or cream on place of injection

Tuberculine huid test (THT) | 23

Wachten tot ...

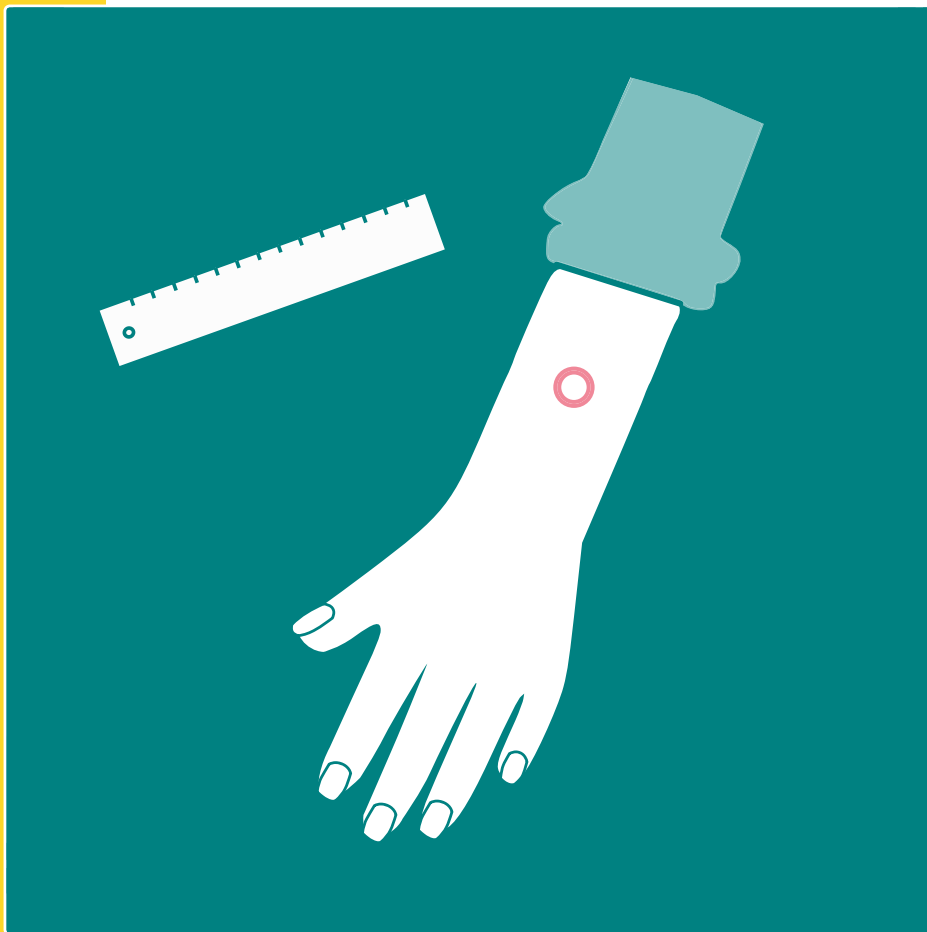

Attendre jusqu'à ...

Wait until ...day

Tuberculine huid test (THT) | 1

Ik zal de verharding meten

l'Induration est mesurée

I will measure the induration

Preventie & Bescherming

Prevention & Protection

Prevention & Protection

Persoonlijke bescherming | 1

Laat lucht en licht binnen

*Aérer et éclairer
la chambre*

Let air and light in

Persoonlijke bescherming | 2

Gevaar: een besmettelijke persoon moet een chirurgisch masker dragen

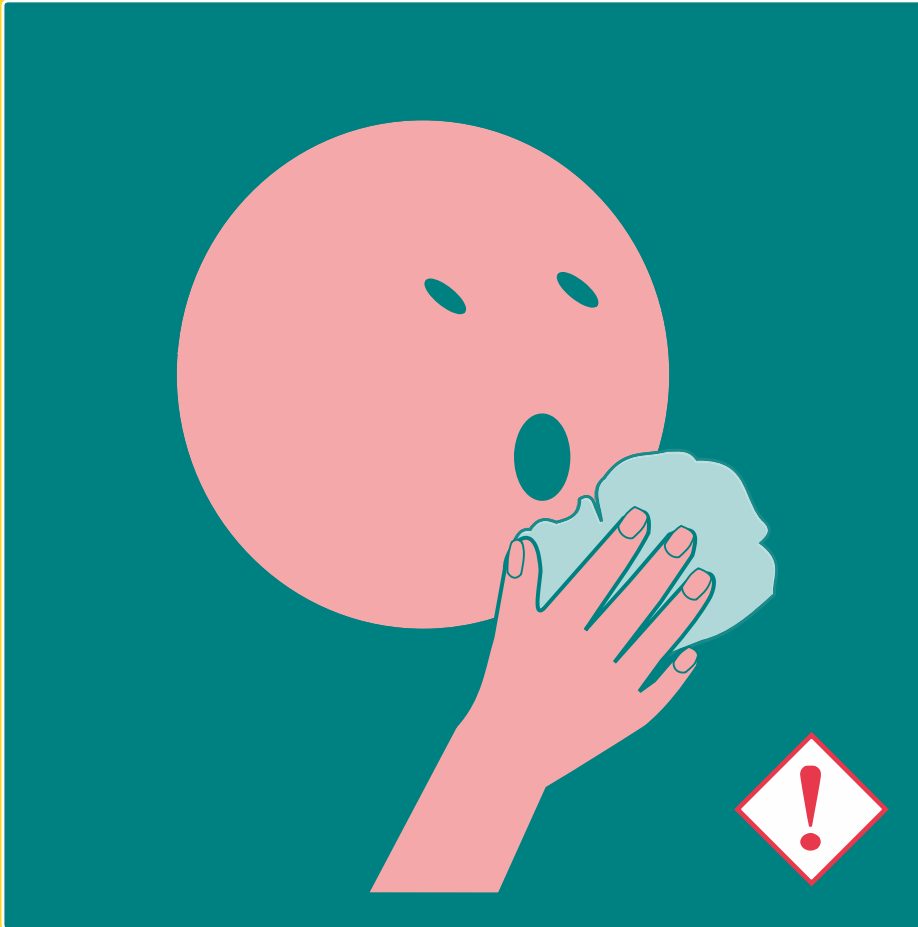

Danger: une personne contagieuse doit porter un masque (un masque chirurgical)

Danger: contagious person must wear a mouth mask, surgical mask

Persoonlijke bescherming | 3

Gevaar: altijd hoesten met zakdoek voor de mond want besmettelijke persoon

Danger: personne contagieuse, toujours tousser dans un mouchoir

Danger: contagious person, always cough into a tissue

Hoesthygiëne | 4

Altijd hoesten met zakdoek
voor de mond

*Toujours tousser dans un
mouchoir*

Always cough into a tissue

Hoesthygiëne | 5

Doe de gebruikte zakdoek
in de vuilnisbak

*Jeter le mouchoir utilisé
dans la poubelle*

Throw the used tissue in
the trash bin

Hoesthygiëne | 6

Was de handen met water
en zeep

*Lavez-vous les mains
à l'eau et au savon*

Wash your hands with water
and soap

Extra

Supplémentaire
Extra

Extra | 1

Veilig, juist, toegestaan

Hors de danger, correct, permis

Safe, correct, allowed

Extra | 2

Gevaar, pas op!

Danger

Danger, watch out!

Extra | 3

Gelukkig

Content

Happy

Extra | 4

Niet gelukkig

Triste

Unhappy

